

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrata po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon štef. 50, upravnštva štef. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovalni
račun: Ljubljana štef. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Slovenci v Ženevi.

V Ženevi zboruje drugi mednarodni kongres narodnih manjšin. Izmed grup, ki na lanskem kongresu niso imele svojega zastopstva, so letos prišli Čehoslovaki iz Avstrije, Judje iz Romunije in Bolgarije, Bolgari iz Poljske, Poljaki iz Romunije in Velikorusi iz Poljske. Tako so zastopane že vse narodne manjšine evropskih držav razen Slovakov na Mažarskem, ki jih baje pripravljali odbor iz neumljivih razlogov ni povabil.

Narodne manjšine si hočejo vstvariti organ za stalno brambo svojih državljskih in narodnostnih pravic. V okviru državnega prava so manjšine izročene na milost in nemilost drugih narodnosti. Celo mednarodne obveznosti, ki jih je podpisalo v mirovnih pogodbah 12 evropskih držav, ne pomenijo nikake garancije za svobodno življenje narodne manjšine ravno v tistih državah, ki uganjajo proti državljanom drugih narodnosti najbolj nečloveško politiko.

Vladajoči narodi so slabi zaščitniki narodnih manjšin, če tudi se to vprašanje uredi z mednarodnimi pogodbami. Prav povdarjajo narodne manjšine potrebo po lastnem forumu, ki bi s svojo mednarodno avtoriteto blazil izbruhe nacionalističnega šovinizma napram šibkejšemu. Že s tem, da se narodne manjšine vsako leto redno shajajo, je storjen velik korak. Ves svet je pozoren na njihove pritožbe, ves svet posluša.

Prvo, kar bi si ti mednarodni kongresi morali zagotoviti, je svobodni pristop in svobodna razprava. Vemo n. pr., da imajo slovenski zastopniki, ki se udeležujejo kongresa vselej sproti velike težave preden morejo iz države. Državna oblastva s potezo peresa lahko uničijo in onemogočijo kongres. Italijansko oficijelno časopisje je lansko leto itak grozilo, da Italija ne pozna narodnih manjšin in ne bo pustila nikogar, ki bi na mednarodnih kongresih hotel pobijati to tezo. In Mussolini, ki je danes pač najdrznejši rušilec vse mednarodne mirovne politike, ki stalno z vzemi sredstvi izpodkopuje ugled Društva narodov, se gotovo ne bo pomisljal prvi prepovedati svojim državljanom, da na kongres ne smejo. Tu je predvsem treba mednarodnega jamstva.

Na dnevnem redu letošnjega kongresa so tele stvari: Zagotovitev kulturne svobode, ureditev jezikovnega vprašanja, vprašanje domovinstva, volivna pravica in rešitev sporov med vladami in narodnimi manjšinami.

Kako živa potreba je narekovala ta program, čutimo Slovenci le preveč. Zastopniki slovenskih manjšin bodo vedeli povedati, da je naša kultura preganjana in teptana, skoro že uničena v slovenskem Primorju in Koroški. Slovenska šola je prepovedana, celo slovenska mati ne sme pošiljati svojih otrok v društveno šolo, da bi tam slišali kaj o svojem rodu in njegovih delih. Slovenci nimajo več zbrovalne in društvene svobode, da, njihova Kalvarija je razširila svojo grozoto celo v cerkev, kjer je vedno manj slovenske besede in bife ves obupan rod boj za poslednjega nadpastirja svojega rodu. Slovenskega jezika ni več ne v sodnji, ne v državnem uradu in ne v občini niti na Koroškem, niti na Primorskem. Primorskim Slovincem grozi Mussolini z volivno reformo, ki naj bi onemogočila izvolitev slovenskega kandidata.

Kongres zahteva avtonomijo narodnih manjšin. Nekateri slovanski listi sicer sumijo, da je ta zahteva proračunana na položaj Nemcev na Češkem in Poljskem, češ, da so duševni voditelji kongresa manjšinski Nemci iz sevevzhodnih in srednjeevropskih držav, vendar moramo priznati, da je ta način rešitve notranje politične zaščite narodnih manjšin preko vseh drugih najmodernejši in najučinkovitejši.

Svetovno vojno je uničilo blesteče geslo: samoodločba narodov. Svét petorice, ki je krojila nove državne meje, je to geslo podredil partizanskim zahtevam vojnih zaveznikov in prijateljev. V tem hipu je nastala nova vojna, vojna za zmago misli, ki je strla svetovno vojno. Mi Slovenci smo v tej vojni najhuje prizadeti, saj nam gre za tretjino telesa. Pozdravljamo torej vsak nastop, ki kaže našo rano in našo zahtevo svetovni javnosti, zato pozdravljamo naše brate na konferenci narodnih manjšin.

POTOVANJE ZEL. MINISTRA.

Split, 25. avg. (Izv.) Železniški minister dr. Vasa Jovanović je prispel semkaj in si ogledal dela v luki, ki se vrše že nekaj mesecev. Od tu odpotuje v Kaštel in Dubrovnik.

Demokratska stranka odklanja vabilo g. Uzunovića.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) Včeraj smo že poročali, da se izjava g. Nikole Uzunovića, v kateri poziva indirektno demokrate v vladu, v tukajšnjih krogih zelo komentira. Danes je dobil g. Uzunović odgovor od strani demokratov. Ugleden član vodstva demokratske stranke je dal namreč danes na ta Uzunovičev indirektni poziv za vstop v vladu odgovor: »Od aprila meseca do danes je sestavil g. Uzunović tri vlade. Dal je več izjav kakor Radić in preživel v blaženem miru kampanje proti koaliciji, konvencije z Italijo, katastrofalne poplave, bolgarske napade, krvave volitve in škan-dalozne familiarne kronike dveh strank v ko-

aliciji ter gospodarsko krizo, ki gre g. Uzunović preko nje z optimizmom. Če je zasluga, doživeti vse te neuspehe, se mora Uzunoviću priznati slava, da je šel preko teh vprašanj z nasmehom, ne da bi mignil z glavo. Če se v demokratskem klubu ne pričakuje od g. Uzunovića noben poziv za vstop v vladu, potem je jasno, da ne more biti g. Uzunović v nevarnosti, da bi v tem svojem pravcu kaj riskiral, ker je on popolnoma dobro informiran o soglasnem mišljenju in razpoloženju te stranke. Po mišljenju demokratov obstoja najmanjši riziko za g. Uzunovića v tem, da izvede s Stjepanom Radićem svojo kombinacijo do konca.«

Jugosl. klub za poplavljenice v Sloveniji.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) Ob priliki poplav v Sloveniji, radi katerih je posebno mnogo trpel celjski okraj, ki je doživel v kratkih presledkih kar štiri poplave, je vložil narodni poslanec dr. J. Hodžar v imenu Jugoslov. kluba sledečo interpelacijo, potem ko je že dvakratna interpelacija na merodajnem mestu ostala brezuspešna:

»V dveh posebnih vprašanjih od 20. in 26. julija smo bili opozorili na ogromno škodo, prizadeto prebivalcem celjskega okraja radi vrstečih se katastrofalnih poplav v mesecu juliju.

Naravnost strašna pa je bila poplava v celjskem okraju dne 8. in 9. avgusta tekočega leta.

Savinja je z neverjetno brzino zalila celo dolino. Vodne mase so se valile več metrov višino. Prestopili sta tudi Hudinja in Voglaj-

na ter ponovno zajeli dolino ob bregovih na več ur daleč.

Tako silovite škode še nikdar ne pomnijo. Uničeni so nasadi, odnešeni so poljski pridejki, krompir, fižol, hmelj itd. Voda je vdrila v šrambe in gospodarska poslopja ter odnesla ljudem živila. Voda je vdrila tudi v celjske tovarniške obrate ter povzročila veliko škodo na obratu ter inventarju v znesku 10 milijonov Din. Prizadeto prebivalstvo je obupano.

Vprašam, gospod minister, ali bi blagovolili odrediti:

1. Odložitev plačevanja davkov, ki zapadejo v III. četrtletju, ker nima ljudstvo sredstev, da bi plačalo.
2. Odpis davkov, ki se ima izvršiti po ugotovitvi škode od strani posebne komisije.
3. Čimprejšnje nakazilo denarne pomoči, da se odpomore bedi ljudstva.«

Novi proračun v znamenju štedenja.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je poročal finančni minister o novem proračunu. Vsa ministrstva so že predložila svoje proračune, ki bodo zelo reducirani. Poleg tega je finančni minister obvestil ministrski svet o uredbi glede organizacije posameznih ministrstev. Po

tem načrtu bo reducirano večje število oddelkov in uradništva. Omenjena uredba stopi v veljavo še pred sestavo proračuna, tako da bo novi proračun že sestavljen v smislu te uredbe. Sam proračun bo predložen v predpisanem roku.

Hrvatski federalisti ne odnehajo.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) V poslednjem času se je mnogo govorilo o zbliznanju med Hrvatsko federalistično stranko pod Trumbičevim vodstvom ter Radićevimi disidenti pod dr. Niki-čem. Današnje »Novosti« prinašajo z ozirom na to sledečo izjavo dr. Trumbića: »Hrvatska federalistična stranka se ne podaja v prav nobeno kombinacijo posebnega značaja. Vsaka kombinacija, v katero bi šli hrvaški federalisti, bi morala voditi račun o federalističnem programu ter zahtevi po reviziji ustave. Od tega se ne more nikakor odstopiti. Mi smo izdali

posebno obvestilo v »Hrvat« v tem smislu. Mi hočemo, da pride končno v politiki do prave morale in pravega programa. To je stvar politike. Očitki tako zvanih prečanskih politikov, da je treba politiko voditi po potrebah časa in tudi od programa odstopiti, nas ne zadenejo. G. Stjepan Radić je dr. Polića in dr. Bazalo na kolenih prosil, da bi se vrnila v stranko, ali obadva tega nista storila. Nam ni do tega. Spremembe pa morajo priti in sicer take, ki bodo odgovarjale željam in posebej potrebam naroda.«

Dalmatinski radikali proti Pašiću.

Split, 25. avgusta. (Izv.) Zadnji zbor delegatov radikalne stranke za celo Dalmacijo, ki je bil sklican na pobudo dr. Uroša Desnice in dr. Čingrije, je povzročil v političnih krogih nemalo senzacijo. Na zboru so namreč napadli Radića ter sporazum med radikali in radi-čevci. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se najostreje zahteva, da se čimpreje prekine sporazum z Radićem, ker ga Radić itak ne izvaja. Radi tega je bolje iti v opozicijo, kakor pa deliti oblast s stranko, ki se ne zaveda dolžnosti, ki jih ima vršiti radi

sklenjenega sporazuma. Ako bi se pa te zahteve ne vpoštevale, potem izjavljajo dalmatinski radikali, da so pripravljani izvajati konsekvence. V drugi resoluciji se protestira proti načrtu o agrarni reformi v Dalmaciji, ki ga je bil sestavil radičevski minister dr. Šibenik. V resoluciji se zahteva, da se ta radičevski načrt odbije. Radikalni poslanci Dalmacije so znani nasprotniki sporazuma z Radićem; to pot je prišlo to sovraštvo do prav ostrega izraza.

Rade Pašičeve zadeve pred anketnim odborom.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) Anketni odbor je danes nadaljeval razpravo o Rade Pašičevi aferi. Od Jugoslovanskega kluba se udeležuje sej anketnega odbora narodni poslanec dr. J. Hodžar. Na današnji seji je zaključeno čitanje sodnijskih aktov proti Rade Pašiću. Prečitana je bila tudi dolga obramba zagovornika Rade Pašića, ki je skušal dokazati, da je Rade Pašić samo vsled grožnje tožitelja Dragiša Stojadinovića in duševne depresije izplačal vdovi Milin milijon dinarjev kot delež nagrade njenemu možu v zadevi posredovanja glede po-

pravila naših vagonov v Adamovu. Iz sodnih spisov belgrajskega sodišča se ugotavlja, da je sodišče obsodilo Rade Pašića na 15 mesecev zapora, 25.000 Din globe, povračilo pravnih stroškov in znatno vsoto kot odškodnino Dragiši Stojadinoviću radi hudih napadov, ki jih je bil izvršil nanj v belgrajskem časopisu. Razen tega je anketni odbor ugotovil, da je bil Rade Pašić obsojen od sodišča še posebej na podlagi tožbe Mihaela Rankovića radi napadov v časopisju na 3 mesece zapora. Je pa še več tožb Dragiša Stojadinovića proti Rade

Pašiću, vendar dotični procesi še niso končani. Tako toži Dragiša Stojadinović v enem slučaju Radeta Pašića, ker mu je slednji očital v časopisju, da je kot višji uradnik ministrstva trgovine za nekaj poslov prejel od stranke 150.000 Din. Kot priča je nastopil v prid Pašiću neki Brkić, ki je izjavil, da je D. Stojadinović res zahteval denar in da se mu je izplačalo 120.000 Din, ker ni hotel drugače izdati potrebnih naročil. Zanimivo je, da sta Brkić in Dragiša Stojadinović oba radikala. Ta proces še teče pred sodiščem in še ni končan. Anketni odbor bo v tej zadevi zaslišal še nekega radikala in podpredsednika narodne skupščine dr. Subotića, katerima je Brkić takoj po izplačilu omenjenega zneska Dragiši Stojadinoviću sporočil to dejstvo. Prihodnja seja se vrši jutri.

Intervencije posl. Škulja.

Belgrad, 25. avgusta. (Izv.) Narodni poslanec Škulj je obiskal danes ministrskega predsednika Uzunovića in protestiral proti krivicam, ki se godijo katoliškemu kleru, ker se mu odtegne za poplave 15% znesek plače, kakor najvišjim uradnikom. Poslanec Škulj je opozoril na to, da se priznava draginske doklade po davčnem postopanju le najrevnejšim duhovnikom. Oni, ki imajo količjak dohodkov in privalnega premoženja, jih itak ne dobivajo. A navzlic temu se je uvrstil kler glede odtegljaja v razred najvišjih uradnikov. Zadeva pride še pred ministra financ in ministra za vere. Gosp. narodni poslanec Škulj je opozoril predsednika vlade tudi glede podpore pogorelcem v Prigorici, katerim se je priznala podpora le 75.000 Din, dasi znaša faktična škoda 3 milijone dinarjev in dasi je narodna skupščina sprejela nujen predlog za večjo podporo pogorelcem.

Davčni zakon.

Belgrad, 25. avgusta. (Izv.) Davčni odbor je na današnji seji nadaljeval razpravo o davčnem zakonu. Obravnaval se je člen 48, v katerem se navajajo podjetja, ki niso podvržena temu davku. Poslanec Pušenjak je predlagal, da se naj smatra kot kmetska postranska obrt tudi pitanje svinj in goveje živine, da se omejitev čebelarstva in drugih kmetijskih panog opusti. Sprejet je bil vladni predlog. Člen 49 govori o oprostitvi od davka za domačo industrijo, obrtnike-invalidne ter duševne in telesne delavce izpod 16 let. Poslanec Pušenjak predlaga, da se oprostitve tega davka razširi na vse telesne in duševne delavce, nadalje na vse, katerih zaslužek znaša izpod 5000 Din ter na vse kmetske dninarje. Člen 50 davčnega zakona določa, da se more oprostitev tega davka izvršiti le po dovoljenju ministrskega sveta in ne samega ministra. Člen 51, ki vsebuje določbe glede pričetka in prestanka davčne obveznosti, se sprejme nespremenjen. Člen 52 govori o podjetjih, ki razširjajo svoje delovanje na inozemstvo. Tudi ta člen se sprejme nespremenjen. Isto tako ostane nespremenjen tudi člen 53. Člen 54 določa, da se za slučaj, da se radi bolezni, požiga, povodnji ali drugih nezgod mora obrat ustaviti vsaj za 6 mesecev, se lahko za časa ustavitve odpiše davek. Prihodnja seja davčnega odbora se vrši jutri.

NOVA BELGRAJSKA OBČINSKA UPRAVA.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) Danes zvečer sta odpotovala na Bled belgrajski župan dr. Kumanudi s podžupanom dr. K. Jovanovićem, da tam prosita za adviceno pri kralju.

Belgrad, 25. avg. (Izv.) Nekateri krogi trdijo, da je nova občinska uprava v Belgradu že v prvih dneh odkrila toliko zlorab, da je pričakovati proti bivši občinski upravi v Belgradu kazenske ovažbe.

RADIČEVI SHODI.

Zagreb, 25. avg. (Izv.) Stjepan Radić, ki je doživel s shodom v Tuzli velik moralni fiasko, se hoče rehabilitirati pred narodom na ta način, da se bodo v hrvaškem Zagorju priredili številni shodi. Prva shoda se vršita v Klanjcu in Pregradi.

FUZIJA MED HSS IN ZEMLJORADNIA.

Split, 25. avg. (Izv.) V Hvar je prisel poslanec HSS dr. Basariček, kjer je imel konferenco z zastopniki zemljoradniške stranke. Glāsom poročil gre za fuzijo med HSS in razkrajajočo se zemljoradniško stranko.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Franc Smodej

Slovenstvo.

III.

Jugoslovanstvo, pojmovano tako, kakor si ga je odnekad mislil slovenski narod, ni v nobeni opreki s slovensko nacionalno idejo, marveč zahteva kot predpogoj tudi slovanstvo, kar je kolektivni pojem. Izrazi Jugoslovani, jugoslovanski, Jugoslavija niso pomenili in ne pomenijo v etičnem oziru drugega kakor najbližje narodno sorodstvo slovanskih narodov na jugu, so izraz nacionalnega bratstva, beseda Jugoslavija posebej pa je še pred njeno ustanovitvijo izražala željo po državni skupnosti južnih Slovanov na temelju nacionalne in ne morda samo individualne enakopravnosti Jugoslovancev. Šele po ustanovitvi Jugoslavije so pojem Jugoslovani tvorili politični in državni centralisti, ker so ga začeli istovetiti s pojmovanjem narodnega edinstva ter na ta način hoteli obnoviti nekdanji ilirizem, ki pa se je od sedanjega talmi-jugoslovanstva razločeval po svojih vplivih in uspehih, ker je pomenil narodno probujo Hrvatov in pripravljaj tudi med drugimi srca za državno zedinjenje vseh jugoslovanskih narodov ter je končno krepil tudi nehoti nacionalno zavest Slovencev, medtem ko je talmi-jugoslovanstvo z očitnim hegemonističnim ciljem skalilo bratsko ljubezen in vzajemnost med Slovenci, Hrvati in Srbi.

Te vrste jugoslovanstva odreka Slovenem narodno enakopravnost in svojo podrejenost čutimo dan za dnem, vsled česar je jugoslovanstvo izgubilo med nacionalno zavestnimi ljudmi svojo privlačno silo ali recimo popularnost in je med Slovenci nastala proti njemu reakcija v poudarjanju slovenstva. Ta zdrava reakcija je tako močna, da je zajela z malimi izjemami ves slovenski narod, tudi pretežni del slovenske inteligence in jo zblizala širokim slojem slovenskega naroda. Ta reakcija je mnogo pripomogla k uspešanju formiranja slovenskega naroda, ker za pojem narod ne zastopujejo samo atributi kakor jezik, zavest skupnosti, marveč tudi samozavest lastne nacionalnosti in voljo ohraniti in izpopolnjevati jo, izživeti se v njej.

Slovenstvo je etična vrednota, je moralna vrednota, je izraz še zdravega narodovega organizma, je nadaljevanje stare politične tradicije Slovencev, je pogoj za kulturno napredovanje in splošni razvoj Slovencev, je za slovenski narod življenjskega pomena in torej conditio sine qua non in končno ne nasprotuje idealni zasnovi jugoslovanske države in ni v opreki s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, marveč pomeni enega od predpogojev za obstoj naše države in za ohranitev in osvoboditev pod tujim jarmom trpečih bratov in njihovo združenje s svojimi rodnimi brati.

Zato ohranimo, branimo in gojimo slovenstvo načelno, praktično in dosledno, povsod in vselej!

Proti SDS-arskim kandidatom obrtnih zadrug.

Obvezne obrtne zadruge so tiste zadruge, ki se v lastnem delokrogu ne pečajo s produkcijo. Razlikujejo se v tem, ali združujejo različne ali enake obrti oziroma stroke. Obvezne jim pravimo zato, ker mora vsakdo, ki hoče pričeti kako obrt, za katero zadruga že eksistira, postati član dotične zadruge.

Namen zadrug obstoja v glavnem v tem, da skrbijo in nadzorujejo, da se člani držijo le zadrugnih predpisov, ampak v prvi vrsti tudi obrtnih zakonov. Važna naloga zadrug pa je tudi, da branijo nepoklicanim in nekvalificiranim izvrševati obrt. V glavnem je to neke vrste uradni aparat, ker daje oblastem strokovna mnenja in nasvete.

Vsekakor so te zadruge nekaj nasledek bivših starih cehov, oziroma so neke vrste regulator med prostostjo ali amerikanizmom in strogim varstvom ali cehovstvom. Zato so seveda marsikomu neljube, ker bi se rad samostojno svobodno razvijal.

Ta način obrtnih zadrug je posebno gojila bivša Avstrija in naše zadruge so ostanek avstrijske uprave. Na Hrvaškem jih je zelo malo, v Srbiji pa imajo precej drugačen sistem. Tam je večina obrtnih zadrug produktivnih in pridobitnih.

Pred vojno so bile zadruge, okoliške in skupne, kolektivne, vsaj po veliki večini. V zadnjem času se marsikje uveljavljajo strokovne zadruge, bodisi za posamezne, bodisi za sorodne stroke.

Več zadrug, združenih v gotovem upravnem območju, tvori zvezo. Za sedanjo ljubljansko oblast je ena Zveza obrtnih zadrug, le gostilničarji so organizirani posebej. Isto je v mariborski oblasti.

Podruželske kolektivne zadruge in podeželski obrtniki sploh se zelo upirajo proti cepitvi kolektivnih zadrug v posamezne strokovne zadruge. Pravilno trdijo, da jim posamezna strokovna zadruga za celotno oblast ne prinese nobenega baska, pač pa je precejšnja ovira. Za vsako malenkost na primer bi bilo treba po potrdilo v Ljubljano. Obrtniki, dasi raznih strokov, po posameznih okoliših na deželi imajo toliko skupnih interesov, da hočejo ostati v skupnih zadrugah.

Gotovi voditelji obrtnih zvez so forsi-

rali tudi ustanovitev okrajnih zvez za strokovne zadruge, ki naj bi bile vmesen organ med zadrugo in centralno zvezo v Ljubljani in Mariboru. Za vzdrževanje teh okrajnih zvez, kakor tudi centralne zveze bi morali skrbeti člani sami. Ti stroški pa niso tako majhni, ker boče vsaka zveza imela tajništvo in nastane še polno drugih upravnih stroškov. Obrtniki so se vseprek začeli opirati takemu načinu strokovne organizacije, ki ubija samostojnost posameznih zadrug in prenaša vso odločilno moč na par ljudi v okrajni zvezi in centrali.

Poleg tega so se zveze obsovale, ko je po njihovi zaslugi nekdanja deželna vlada SDS izdala odredbo, da je vsaka zadruga prisiljena pristopiti k okrajni zvezi in mora za vsakega svojega člana zadruga plačevati precejšnji letni prispevek. Vsa leta po vojni si je SDS skušala v obrtnih zadrugah ustvariti agitacijski aparat med obrtniki. Ker posamezne zadruge niso povsem klonile ljubljanski komandi, naj bi jih ukrotile okrajne zveze. Ta političen namen ni samo neumesten, ampak po-

svojem učinku, kakor smo gori navedli, škodljiv. Je bil le prepozoren, da ga ne bi obrtniki videli. Zato so danes obrtne zadruge, še bolj pa zveze, splošno zelo nepriljubljene.

Obrtniki se zavedamo, da mora biti sedaj naša zbornica za trgovino, obrt in industrijo najvišja zastopnica obrtnih in trgovskih stanovskih koristi. Bodoča naloga zbornice mora biti, da bo skrbela za moderno, današnjim razmeram primerno preureditev stanovskih zadrug, da se odpravi nepotrebno breme iz obrtnih organizacij.

Prizadeti obrtniki in trgovci naj pa pri volitvah v zbornico poskrbe, da bodo izvoljeni zastopniki, ki težnje trgovca in obrtnika razumejo, in da bodo izključeni zastopniki tiste smeri, ki je ravno potom obrtnih zvez in zadrug že leta in leta šikanirala in nam delala težave. Ta struja se nam danes ponuja v »Obrtnem vestniku«. Zanj, oziroma za njene zastopnike, nobenega glasu, volimo vsi kandidati Združenih stanovskih list!

Obrtnik in trgovec.

Mogočna katoliška manifestacija v Nemčiji.

Breslava, 25. avg. (Izv.) Tu se je v nedeljo začel eden največjih nemških katoliških shodov. 80.000 ljudi se je polni dve uri nepretrgoma v vzornem redu zbiralo pred oltarjem, na katerem je točno ob 10 daroval papeški nuncij Pacelli sv. daritev. Sredi pred oltarjem so se zbrali zastopniki katoliškega dijaštva, ki so prvi prikorakali na slavnostni prostor. Preko 100 korporacij katoliških dijaških zvez je bilo navzočih, vse so imele s seboj svoje zastave. Tem so sledile mladeniške in dekleške Marijine družbe in mladeniške zveze, vse z zastavami. Ob obeh straneh oltarja so se vstopili katoliški trgovci in obrtniki, za njimi pomočniki, delavci in vajeniška društva. Med vso to ogromno množico je plapolalo brez števila zastav kot na cvetnem polju. Zlasti razveseljivo močno se je te verske manifestacije udeležila mladina. Med delavskimi društvi so bila posebno številna rudarska v svojih gala-uniformah in z znaki.

Kardinal Bertram je imel slavnostni cerkveni govor: »Molimo, zahvaljujmo se in prosimo Kristusa Kralja!«

Po cerkvenem opravilu so se udeleženci zbrali k slavnostnemu zborovanju, katerega se je udeležil tudi državni kancler dr. Marx, ki so ga navzoče množice neprestano pozdravljale.

V imenu pripravljalnega odbora je poročal knez Löwenstein. Omenil je, da je to 65. nemški katoliški shod, ki se letos vrši v Brat-slavi zato, ker v vzhodnem delu Nemčije že 17 let ni bilo splošne velike katoliške manifestacije. Pripravljalni odbor je lansko leto vodil tudi romanje v Rim. Ugotovilo se je, da je lansko leto 41.614 nemških romarjev obiskalo sv. očeta in grobove sv. apostolov. 66. katoliški shod Nemčije se vrši leta 1927 v Dort-

mundu. V nedeljo popoldne so potem zborovali številni odseki.

Ponedeljek je bil ves posvečen organizaciji šolstva. Predsedstvo razprav in plenarne seje je vodil sam kancler dr. Marx. Sv. oče je poslal zborovalcem tole pismo: Ljubi sinovi! Prejmite pozdrav in katoliški blagoslov. Zelo smo se razveselili vašega vdanega pisma, ki nas obvešča o 65. splošni glavni skupščini nemških katoličanov v Breslavi. To mesto nikdar ni zaostalo za drugimi v verski vnemi in vdanosti do apostolske stolice. Še bolj pa nas veseli, da so na dnevnem redu razprav, ki ste jih določili pod vodstvom vaših škofov, problemi, ki so v silj današnjih dni najvažnejši. Samo po tej poti se bo posrečilo, da bomo zopet dosegli kraljestvo Jezusa Kristusa, kneza vroče zaželjenega miru in povzročitelja vse sreče. Gotovo je, da so vsi dobri pripravljeni, da stavijo svoje moči v službo vere in se trudijo, da si stečejo zasluge za domovino in so veseli, če jo morejo z vsemi silami podpirati. Zato, ljubi sinovi, ki ste s stolom sv. Petra najožje zvezani, nadaljujte pogumno in vneto delo posvečenja, ki ste ga pričeli. Sam Bog, za čigar čast tako neumorno delate, vam bo pri tem gotovo pomagal. Mi pa, ki nič bolj ne želimo kot širjenje Dobrete božje in triumf katoliške vere, izražamo vašemu delu našo pohvalo. Apostolski blagoslov, ki ga vam in vsem, ki se udeležujejo katoliškega shoda, iz celega srca podelimo, naj bi bil znamenje vaše sreče in izraz našega očetovskega voščila. Pij XI.

Nato so sledili referati: dr. Weber: Kako naj vladajo krščanska načela v gospodarskem življenju; dr. Baur: Kristus Kralj v duhovnem življenju; dr. Maier: Görres kot branitelj kraljestva Kristusovega.

Nemčija bo 2. septembra sprejeta v Društvo narodov.

Berlin, 25. avg. (Izv.) Odbor za zunanje zadeve zboruje jutri. Zunanji minister Stresemann bo poročal o pripravah za september-sko zasedanje Društva narodov. Nemška delegacija upa, da bo 4. septembra prejela obvestilo, da je Nemčija sprejeta v Društvo in svet Društva in da bo takoj nato mogla odpotovati v Ženevo. Vodil bo nemško delegacijo dr. Stresemann, le če bodo tudi druge države poslale v Ženevo ministrske predsednike, bo šel tja tudi dr. Marx.

Stockholm, 25. avg. (Izv.) Švedska vlada je sklenila, da pošlje v Ženevo dve različni delegaciji. Pri seji sveta bosta prisostvovala profesor Uden in tajnik Sjöberg. Na seji skupščine pa bo vodil švedsko delegacijo zu-

nanji minister Marks v. Gothenberg. Švedska vztraja pri svojem prejšnjem stališču, da se razen Nemčije sedaj ne sme sprejeti nihče in nihče ne sme dobiti stalnega sedeža v svetu razen nje. Vendar pa Švedska ni še formulirala svojega stališča proti morebitnim kasnejšim zahtevam Poljske in Španije.

Rim, 25. avgusta. (Izv.) Vatikanski krogi zatrjujejo, da bodo podvzeli novo akcijo za propagando Društva narodov. Vatikan nima nikakega interesa na sodelovanju pri Društvu narodov, ampak na tem, da se narodi sporazumejo. Vatikan se zadovoljuje s tem, da se ga v zadevah, ki se neposredno tičejo katoliške cerkve, povpraša za mnenje.

Kriza v angleških strokovnih organizacijah

London, 25. avg. (Izv.) Zadnja poročila o številu rudarjev, ki se vračajo na delo na podlagi novih pogojev, ki so jih stavili podjetniki, namreč sedem in pol urni delavnik in plače, ki so veljale pred stavko, ugotavljajo, da velika večina rudarjev novih pogojev ni sprejela. Silna agitacija strokovnega vodstva in pomnožene stavkovne straže so zelo omejile nadaljnji povratek na delo. Žal še vedno ni nikakega izgleda, da bi se spor sporazumno rešil. Ker pada to upanje, in bo prihodnje dni tudi učinek agitacije padel, je verjetno, da se bodo rudarji v še večjem številu vrnili na delo. Verjetna izgleda trditev Daily Telegrapha, da bo stavka uničila sama sebe in končala brez kake splošne skupne pogodbe med rudarji in podjetniki. Podjetje za podjetjem bo prej ali kasneje zopet začelo obratovati.

London, 25. avgusta. (Izv.) Na gradu Balmoral, kjer trenutno biva kralj, se vrši danes kronski svet. Gre za podaljšanje izjemnega stanja in izredno sklicanje parlamenta za prihodnji ponedeljek. Seja bo vsled zadnjih dogodkov v stavki zelo burna. Vlada hoče v dveh dneh končati debato in nato izglasovati podaljšanje izjemnega stanja.

London, 25. avg. (Izv.) Delavska stranka volivnega odbora Macdonaldovega je na zadnji skupščini razpravljala o izključitvi komunističnih članov. Zbor je sklenil, da se izključitev ne izvrši. Ker izvršilni odbor pod Macdonaldovim vodstvom še vedno vztraja pri izključitvi, je okrajni odbor sklenil, da pri prihodnjih volitvah ne bo postavil več Macdonalda za kandidata.

STALIŠČE CERKVE V MEHIKANSKEM VERSKEM BOJU NESPREMENJENO.

Rim, 25. avg. (Izv.) »Osservatore Romano« prinaša sledečo izjavo papeževnega državnega tajnika: »Časopisje je poročalo o nekih pogajanjih med posameznimi člani mehiškega episkopata in vlado. Ta novica bi mogla biti tendenciozne narave. Od mehiškega episkopata ni sveta stolica dobila nikakega obvestila in na drugi strani se niso izdala nikaka nova navodila.

Mehika, 24. avgusta. (Izv.) Združenje za obrambo verske svobode je sklenilo, da se ne sme prenehati z gospodarskim bojkotom, dokler ne bo dosežena v kongresu sprememba sedanje ustave.

Se SDS-arski obrtni kandidati.

Znano je, da nad dve tretjini zadrug ni včlanjenih pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani in Mariboru. Tako imamo n. pr. 6—7 obrtnih zadrug v ptujskem okraju, ki štejejo okoli 800 članov. A teh zadrug, ki tvorijo krajno enoto, SDSarska gospoda ni vprašala ali povabila, da predlagajo kandidate iz preprostega razloga, ker ni bilo med temi obrtniki primernih SDSarjev. To omalovaževanje si bodo obrtniki zapomnili in enkrat za vselej pomedli z SDSarsko diktaturo. Pozivljamo tovariše, da objavijo enake slučaje iz svojih okrajev, da bo SDSarsko stanovstvo do kraja razkrinkano. — Obrtnik.

Kako so postavljali kandidate

V Celju obstoja obrtno društvo za celjski okraj, katerega vodita tudi SDSarja g. Rebek in Bizjak. Dokler ni bilo volitev, je bilo tudi za nju društvo nadstrankarsko. Ko je pa SDS začela s pripravami za volitve, ni ta gospoda mogla drugače kot da pride z barvo na dan. V to svrhu sklicana društvena seja je določila dosedanjega svetnika zbornice veleobrnika g. Vehovarja za kandidata. A g. Vehovar je imel to strašno napako, da ni pristal potapljaljoče se SDS in gospoda iz SDS ga je izrinila iz kandidature pod pretvezo, da je g. Vehovar — industrijec, dasi je res, da je volivec v obrtni skupini! In kandidiral je SDSar g. Bizjak, in »Jutro« je znalo povedati, da je to pravi izraz strokovnih organizacij in zapisalo slavo gospodom iz SDS, ki so osiveli pri delu za obrtne organizacije. Ali gospoda, kandidirati še ne pomeni biti izvoljen. In da ne bo v našem okraju izvoljen noben SDSarski kandidat, bo pa poskrbelo naše zavedno volivstvo 22. septembra, ko bo Rebekove kandidata doletela ista usoda kot pa g. Rebeka samega pri državnoborskih volitvah!

Zborovanje ljubljanskih obrtnikov.

Sinoči se je vršil v prostorih hotela Štrkelj sestanek zastopnikov obrtnikov prometne stroke izvoščkov in postreščkov. Govorila sta gg. zbornična svetnika Ložar in Ogrin. Zastopniki so sprejeli program združene stanovske liste obrtnikov, trgovcev in industrijcev ter obljubili, da razvijejo za to listo najživahnejšo agitacijo med tovariši.

Beleške

△ Kaj je Maksimović? O njem je rekel Stjepan Radić, »da ni bogve kak pravnik, toda je pa — divan čovjek.« Lepi spomini iz časov zagrebške »špekhamre!«

△ »Glas vpijočega v puščavi« pravi »Jutro« da je beseda o slovenstvu in hrvatstvu, če jo povdarjata gg. poslanec Smodej in dr. Bertič in se tolaži, da so se naši ljudje že davno naveličali »prazne klerikalne pesmi o ogroženem slovenstvu«. Mi pa pravimo, da so se naši ljudje tako naveličali prazne »Jutrovske« pesmi o narodnem in državnem edinstvu, da je v strahu pred popolno pozabljenostjo začel vlagati dr. Gregor Zerjav interpelacije proti — centralizmu! To pa je med nami res glas vpijočega v puščavi!

△ Le brez skrbi! »Jutro« je začelo zanimati tekmovalce — po »Jutru« tako zvanih orlov — na mednarodni tekmi v Rimu in je začelo kvasiti o Mussoliniju, fašistih, zlomljeni hrbtnici, papežu itd. Ta pot naj »Jutra« ne skrbi! Nositelji slovenstva — slovenski Orli — mu bodo že prinesli informacije, kaj počnejo v Italiji na Primorskem bivši Sokoli, naprednjaki in narodnjaki v črnih fašistovskih srcah v službi fašizma kot špijoni in biriči med našim primorskim slovenskim ljudstvom!

PANGALOS ODPELJAN NA EGINO.

Atene, 25. avg. (Izv.) Generala Pangalosa so internirali na otoku Eginu. Tam bo ostal do konca procesa. Množice razjarjenega ljudstva so hotele udreti v voz, v katerem se je vozil general in njegova soproga. Dasi je nastopila policija, so ju mnogi opljuvali.

London, 24. avgusta. (Izv.) Iz Aten poročajo, da so Pangalosa pred njegovim odhodom na Egin posetili zastopniki časopisja, ter ga vprašali, ako mu je znano, kakih koruptnih dejanj ga dolže. Pangalos je odgovoril, da mu je znano in da ga veseli, da se je sestavil justični odbor, ki bo zadevo preiskal. Rekel je, da morejo take stvari govoriti le propalice in časopisi. Vsem mora biti znano, kaj je imel poprej, in kaj ima sedaj. Edino premoženje je posestvo, ki pa je last njegove žene.

OBSODBA DRUGE INSTANCE V PONAREJEVALSKEM PROCESU NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 25. avgusta. (Izv.) Madžarski ponarejevalci tujega denarja zlasti francoskih frankov, ki so bili pred nekaj meseci obsojeni v prvi instanci, so se proti sodbi pritožili. Včeraj je vzklicno sodišče razglasilo svojo sodbo: Windischgrätz in Nadossy sta obsojena na 5 let ječe, 3 leta izgube državljanstva časti in na 10 milijonov denarne kazni. Za ostale obtožence je sodišče kazni prvega sodišča po večini znižalo, le pri treh jih je zvišalo.

URUGUAY PRIZNA SOVJETSKO RUSIJO.

Moskva, 24. avgusta. (Izv.) Uruguayska republika je sporočila Sovjetski Uniji, da jo prizna de iure in hoče v najkrajšem času vpostaviti diplomatske zveze.

Kaj se godi doma

Vlom ob belem dnevu.

Med opoldanskim odmorom, ko so od 12. do 2. ure popoldne zaprte vse trgovine, je rafiniran in z lokalnimi razmerami dobro, previdno računajoč vlomilec odprl z vitrihom vrata trgovine s čevlji V. Sterniša na Jurčičevem trgu. Neopaženo in hitro je opravil svoj zločinski posel. Pogledal je samo blagajno in si prilastil šop bankovcev v znesku 7100 Din, dočim je pustil kovani in drug drobiž popolnoma nedotaknjen. Zasluzek je dober. Kakor je prišel, tako je tudi skozi vrata izginil brez sledu. Prva je po odmoru popoldne vstopila v prodajalno učenka Marija. Našla je vrata odklenjena. Čudno se ji je to zdelo. Ko je prišla v trgovino Viktorija Sterniša, ji je učenka omenila, da so bila vrata, čez katere ni bil spuščen rolet, odklenjena. Gospa je takoj začela pregledovati zaloge čevljev; bilo je vse v najlepšem redu. Pogledala je v blagajno, tu je bil drobiž nedotaknjen, zato ni točneje pregledovala blagajne. Po daljšem času je še enkrat odprla blagajno ter s presenečenjem in strahom zapazila, da so ji zmanjkali vsi veliki bankovci. Jasnje je bilo, da je spretel vlomilec, ki je gotovo prav dobro poznal lokalne razmere, prav izvrstno opravil svoje delo in z bogatim plenom odjadril neznano kam. Vlom je V. Sterniša prijavila policiji in organi kriminalnega oddelka so šli takoj na posel, da izsledijo storilca. Slučaj je v mestu vzbudil veliko pozornost, kajti je to zopet drznejše vlomilsko podjetje, ker je bil že dalj časa precejšen mir pred obiski profesionalnih tatov in vlomilcev.

Poskušeni vlom v Ljubljani.

Predvčerajšnjim je poskusil neznan vlomilec v trgovino Franceta Kambiča na Poljanski cesti št. 18 in le srečen slučaj je nanesel, da je bil predrzen lopov prepoden. Seveda bi bil ta slučaj še bolj srečno uspel, če bi bili vlomilca prijeli. — Ko je prišel namreč Kambičev hlapec France Škofic iz mesta domov, je opazil, da so vrata iz veže v trgovino priprta. Opozoril je nato Kambičev kuharico in jo vprašal, kdo je še v trgovini. Ta pa ni vedela ničesar o tem. Oba sta šla v vežo in ko je Suhovičeva odprla priprta vrata, je stopil nenadoma pred njo neznan, popolnoma tuj človek. Na vprašanje, kaj hoče in kaj išče, je odgovoril neznanec, da išče neko stranko Feldstein in da je začel skozi napačna vrata. Med prekanjem je prišel še hlapec Šparovec in v tem hipu je neznanec švigal mimo njih in je pobegnil na cesto. Ko so skočili za njim, je stekel vlomilec po cesti, na vogalu pa so opazili še enega sumljivega pohajkača, ki je bil bržkone na straži in je tudi takoj pobegnil. — Pri nadaljnji preiskavi so našli pri vratih v trgovsko klet narbo pri ključavnici izpahnjeno in pripravljeno, da se lahko vsak čas z roko odpre. Tat je bil bržkone že v kleti. Ker pa tam ni našel drugega kot drva in premog, je poskusil vlomiti v trgovino, kar pa se mu tudi ni posrečilo. Vlomilec je bil okrog 30 let star, precej visok, močan možakar, popolnoma obrit, razglat in oblečen v temno sivo obleko.

Silno neurje in toča.

Zadnje sredo je divjala po makolski župniji pri Poljanah silna nevihta z udari strele in toča. Toča je padala tako na goro, da je pobelila na debelo njive in travnike. Na nekaterih mestih je bilo videti ležati točo, ki je bila debela kot jajce. Škoda vsled toče je na koruzi in ajdi zelo velika. Posestniku Alojziju Černogi pri Sv. Ani je udarila strela med nevihto dvakrat v hišo. Na srečo je bil ta udar v zadnjo sobo, kjer ni bilo tedaj slučajno nikogar, sicer bi ga bilo ubilo. Udari niso napravili druge škode, da so zrušili

le dimnik in ubili eno šipo. Tretja strela je udarila med isto nevihto v 8 metrov od hiše oddaljeno hruško. Černogova hiša je pogorela pred 40 leti vsled strele do tal in sta bila ubita pri tej priliki dva človeka.

Inž. Milan Suklje težko ponesrečil.

Po Ljubljani se je včeraj popoldne raznesla v vseh trgovskih in industrijskih krogih vest, da je inž. Milan Suklje, prvi tajnik Zveze industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS, težko ponesrečil in to neposredno pred Zvezinim birom.

Popoldne kmalu po 9. uri je prišel inž. Milan Suklje po Aleksandrovi cesti do hiše št. 5, kjer se v prillitju nahajajo uradni prostori Zveze. V živahnem pogovoru je bil s predsednikom Zveze g. Dragotinom Hribarjem. Obravnavala sta tekoča Zvezo zadevajoča vprašanja. Pri glavnih vhodnih vratih je g. inženjer opozoril g. Hribarja na tik vrat v veži se nahajajočo ozko luknjo, skozi katero mečejo v podzemsko drvarnico premog in ki je bila takrat odprta. Pozneje se je poslovlil od Zvezinega predsednika. Spomnil se je pred vstopom v pisarno na bližnjo sejo, pohitel je iz veže za g. Hribarjem. Spremlil ga je do Kranjske hranilnice in se nato vrnil proti Zvezi. Na vratih se je še enkrat ozrl, če je mogoče že pripravljen avtomobil veledindustrija gosp. Frana Bonača, s katerim bi se imel po 9. uri odpeljati proti Trzinu pri Kranju. Inženjer Milan Suklje je na vogalu Beethovne ulice in Aleksandrove ceste zagledal privatni luksuzni avtomobil. Bil je last industrija Schallhuberja iz Trzinca. Gosp. inženjer Milan Suklje je stal pri vratih tik luknje. Ker ni dovolj pazil, ali je luknja še odprta ali ne, je z eno nogo zdrknil v odprtino, a z drugo spodrsnil po tleh. Začutil je bolečine v desnem členku, kljub temu se je z naporom dvignil ter skušal hoditi. Jasnje mu je bilo, da si je močno poškodoval nogo. Gosp. Schallhuber je prihitel ponesrečencu na pomoč, naložil ga je na svoj avtomobil ter ga nemudoma odpeljal v Leonišče. Vse se je izvršilo v trenutku nekaj desetih minut.

V Leonišču je dr. Slajmer z dr. Krajcem pregledal nogo ter ugotovil, da si je inž. Milan Suklje zlomil desno nogo v členku. Poškodba je kompli-

cirana in bo moral poškodovanec ostati več tednov v negi Leonišča.

O nesreči je bil obveščen inženjerjev oče g. Fran Suklje, ki je včeraj popoldne posetil svojega sina v Leonišču.

Gosp. inženjer Suklje se nadeja, da kljub komplicirani poškodbi kmalu okreva, vendar je ohranil svoj humor in pristavlja: »To je sedaj moj dopust!«

POŽAR VSLED STRELE.

V jeklarni grofa Thurna v Guštanju se je tresčilo v pristavo »Nemščak«, ki leži ob potu med Beltinci in Ižakovi v Prekmurju ter je last posestnice grofice Marije Zichy v Beltincih. Pristava se je vsled strele vnela in nastal je požar, ki je trajal čez popoldne. Med drugim je zgorelo do 70 voz sena, ki je bilo tam nakopičeno.

NESREČA V GUSTANJSKI JEKLARNI.

V jeklarni grofa Thurna v Guštanju se je pripetila težka nesreča. Na delavca Martina Ježevnika je padel železen škripec ter mu zdrobil nogo in lobanjo. Težko poškodovanega so pripeljali v bolnico v Slovenjgradec.

VLAK JE POVOZIL

dne 18. t. m. ob 2. uri popoldne v bližini Prevalj, 84 letnega gostilničarja in bivšega stotnika gosp. Stefana. Ni še ugotovljeno, kako je nesreča nastala, najbrž pa je precej gluhi starček, ki se je sprehajal ob progi, preslišal bližajoči se vlak ter potem v zadnjem hipu vsled zmedenosti prišel pod kolesa.

Smrt pod vlakom. Blizu postaje Laščinčak na Hrvaškem je invalid Franjo Očko iz Huma ob Savi se hotel ogniti tovornemu vlakcu, pa je prišel pod osebni vlak, ki ga je raztrgal in vzel mu življenje.

Čudna smrt. Pri Varaždinu je šel kositi neki Mihael Gjuro in padel naenkrat mrtev pod nek grm. Šele po dvadnevem iskanju so ga našli domači.

Pod lokomotivo. V Osijeku se je vrgla pod drvečo lokomotivo 20 letna Dragica Knežević, ker je ukrala staršem 12.000 Din.

Strašen kačji pik. Pri Mostarju je pri sekanju drevesa ugrizla kača kmeta Mate Lubiča v oči, da je siromak takoj oslepel, nato pa še umrl.

12. septembra bo v Križah pri Trzinu prireditev Kranjskega orlovskega okrožja.

Žrebanje se vrši 7. novembra 1926.

Glavni dobitnik je hiša vredna 300.000 kron.

Spored

FANTOVskega DNEVA V ŠMARJU PRI JELSAH 29. AVGUSTA 1926.

Predpoldne:

Ob ½9. uri bo sprejem došlih gostov na kolidvoru. Po sprejemu gredo vsi udeleženci k romarski cerkvi sv. Roka nad Šmarjem. Ob ½10. uri bo pri sv. Roku pridiga in slovesna sv. maša. Oboje opravi msgr. prof. Vreže.

Po maši:

Ob 11. uri se prične fantovski tabor na prostem pred cerkvijo. Fantje zapojejo narodno pesem, godba zaigra. Najprej pozdravijo zastopniki organizacij in stanov. Nato govorita:

Moč mladine — moč stanov (bivši minister Vesenjaj).

Naše fantovstvo (prof. dr. Jeraj).

Popoldne:

Ob ½3. uri po večernicah bo na prostoru pred Katoliškim domom nastop šmarskoroškaška okrožja s prav peštrnim sporedom.

Po telovadbi bo narodno petje po skupinah.

Iz policijske kronike.

Aretiran požigalec.

Ljubljanska policija je aretirala včeraj nekega Andreja Pipana, ki je na sumu, da je zanetil ogenj v Jemčevi baraki na Tržaški cesti, o čemer smo že poročali.

Ukraden voziček.

Dva mlada paglavca sta bržkone iz razporenosti ali pa morda tudi naučena, ukradla na vogalu Majstrove in Prisojne ulice Katarini Rakovi iz Bohoričeve ulice št. 28 — štirikolesni ročni voziček, vreden 200 Din.

Mlad nepridiprav.

Od svojih staršev na Brezjah na Gorenjskem je pobegnil komaj 11 letni France Kleindienst. Fant že kot solar ni obetal dosti prida. Bil je zadnji čas v službi pri posestnici Mariji Druksler v Drulovki pri Kranju. Ker mu pa ni prijalo delati, je ukradel fant gospodinj 1500 Din in je neznano kam pobegnil.

Plzensko pivo

(Urquell 1842)

Restavracija „Hotel Union“ Ljubljana

Nedelja 29. avgusta R. Rist, restavratore

Drobtine.

Najvišji tovarniški dimnik se nahaja pri Sagonoseki na Japonskem. Visok je 570 čevljev t. j. 172 metrov, premera ima spodaj 42 čevljev in 8 col ali 13 metrov.

Japonska ima tudi najvišji betonski drog za anteno, ki je 672 čevljev visok in stoji blizu Tokia. Tudi potres ga ni zrušil in od tam je šla v svet novica o grozni nesreči.

Svetovni rekord je dosegla krava, katero so vzredili na univerzi Rutgers v Ameriki s tem, da je v 305 dneh dala 21.136 funtov mleka t. j. 9.587 kilogramov ali 31 kg dnevno.

Iz Filadelfije v Los Angeles stane železniška vožnja 106 dolarjev. Vožnja traja 5 dni.

Spomini na Košljun.

Prvotno je nameravala naša petorica »izleteti« na Badijo pri Korčuli, ker so pa v zadnjem trenutku nastale ovire, smo izpomenili svoj načrt in se odpeljali preko Karlovca in Sušaka na Košljun na Krku.

Vožnja po Dolenjski mi je vedno mila in draga, po hrvaških železnicah pa naravnost mučna. Nesnaga v vagonih, pomanjkanje prostora in nevljudnost sprevodnega osebja me je še zmiraj odbijala in vznevoljila. Tudi to pot! Zato se prav nič več ne čudim, če se tuji tako pogosto pritožujejo. Pritožbe ne prihajajo samo iz neke privzgojene antipatije, ponajvečkrat so upravičene. Nasproti mi je sedel ugleadni Nemec iz Berlina. Ko je opazoval ta kaotični nered, se je ironično nasmehnil in rekel: »Kje so pa vagoni, ki smo jih mi vam dali kot reparacijo? Kak red, snaga in točnost vlada pri nas!«

Dasi nerad, sem mu vendar moral dati prav. Misli pa sem si že takrat: A čemu govoriti o tem! Govorilo in razpravljalo se je že nešteto krat javno in zasebno in vendar ne pridemo niti za korak dalje. Sicer pa ne zavračam krivde na ljudstvo. Če njegovi voditelji ne čutijo potrebe po izboljšanju, je zaman vsaka pridiga.

Ko je na obzorju vstajal dan, se je znižal hrvaški Kras, pred našimi očmi se je razgrnilo morje. Za hip smo utihnili, zato so pa misli razpele svoja krila in z bliskovito naglico pohitele preko morske gladine tja do sinjih vrhov Učke. Kako si lepo, kako neizmerno, morje! Kdo bi te ne ljubil, kdo ne hrepenel po tebi, kdo bi ne trepetal pred teboj? Pozdravljeno iz globočine srca!

Dr. F. S.:

Rajni Pavle Šuman.

(Iz belgrajskih spominov.)

Kako je bilo, gospod dr. Rožman, ko sta sama z njegovim očetom šla v goreči večer pod Mrzlo goro, da v skalovje zapojeta pogrebne psalme, dušiče srce in pnoče ga v brezmejnost žalosti že na vsakdanji cesti, tam v tihem veličastvu planin tolikokrat dirnežje in večnostne —

o, kako je bilo?

Nista vedela, kod so meje mlademu grobu; nista vedela, kod so meje žalosti.

Zapisali ste, da so bile tisti večer planine vse v ognju. O, saj je moral za njimi, ker je bil sam v sebi rdeč ogenj, zublječ se in se topeč; kakor tenčice tenke megle so mu bile na očeh, vgrejenjenih od sveta v dušo.

Z rahlo sklonjeno glavo je tolikokrat hodil dolgo in živo Mihajlovo ulico in Terazije mimo dvora in Krunsko do cerkve in Kosovsko do št. 37. Ko da ni nikjer sveta zanj, ko da ni razkošja v oknih in vabe za sminkami in življenja za avtomobili in pred palačami: ko da je sam z dolžnostmi in sam za cilji svojimi.

Kam? Bog ve, kam.

Ni se bil rad odločil za medicino. Ves je hotel biti božji. Toda ko se ji je vdal, je bil med prvimi. Kakor je bil med prvimi vedno, čeprav je prišel z nemške gimnazije z Dunaja na slovensko v Maribor in srbsko v Belgrad, kjer je dovršil dva razreda v enem letu.

Potem je postal žarišče katoliškega dijaškega življenja v Belgradu. Tistega širokega katoliškega življenja, ki je objelo tudi religiozne srbske omladince, brez želje za pretkano

polemiko in sofistiko, brez želje za političnimi efekti, z edinitim hotenjem, objeti se z brati v eni Resnici. Katoliško akademsko društvo sv. Cirila in Metoda je po njem in Šedivju vzcvetelo in zbralo ne le Slovence in Hrvate, temveč tudi Srbe.

Morda še več je bil organizaciji katoliških srednješolcev. Saj so katoliški srednješolci v Belgradu po večini otroci visokih uradnikov, mogočnih bančnikov in bogatih trgovcev. Sam je bil sin odlične družine, ki živi v stikih z najvišjo belgrajsko družbo, z najuglednejšimi ministri in poslaniki, tak je imel formalno legitimacijo, da so se mu uklanjali in mu sledili. In kar mnogokrat izsušili naša društva, da paradirajo v teoretičnem katoličanstvu, to je znal izmeriti in je vedel za Skrivnost, ki poji z močjo, in je vedel, da je vse drugo drugotno.

Ni namreč bil peneča se pijača, ki se izceja v penah, da v kozarcu ne ostane nič —, bil je temnomodra voda, tiha in mirna, brez burij in besnečih valov, jedva toliko prozorna, da je sijalo z njenega dna kupe biserja.

Prihajali so revni študentje; jemal jih je pod streho in jim skrbel za hrano.

Šla je domača dekla s težkim bremenom; vzel ga ji je in ga nosil sam, da je šla poleg njega do gospe. Pred hišnimi vrati ga ji je vrnil, da ne bi bilo besed.

Dvajset let in dve sta mu šele bili; deset in dvajset let starejši so ga gledali v spoštovanju.

Ni peneča se pijača, ki se izceja — kakor je toliko naše dijaške mladine. Čeprav so mu bila odprta najodličnejša in najmočnejša vrata, se je najraje tovil v skromnost in molčal.

Tako je zorel. Kadar je govoril, so gorili plameni iz srca. Občudovali so ga tovariši v društvu, občudovali Srbi evangelijski iz »Zajednice hrišćanskih ljudi« in izven nje, kakor človeka, ki je visoko nad njimi — luč, ki je posvetila v prepad med verstvi našega naroda.

Tako je zorel. In se je prežl v srčnem jugoslovenstvu; ne, kakor toliki, ki paradirajo z narodnim edinstvom, pa se niti do danes še niso priučili srbsčini; ne, kakor toliki, ki se slinejo o srbskem narodu, pa so prehodili komaj prestolnini asfalt; imel je prijatelje seljake po izgubljenih seliških šumadijskih, prijatelje menihe po starodavnih manastirih srbskih.

Škoda, da se na daleč ne razležejo besede posmrtnice mu!

Tako je dozorel in bil prvi, ki je padel kakor seme na žrtvenik onega novega, nepremagljivega narodnega edinstva, ki ne kuje obraza edinstvenega, temveč vlija jugoslovensko dušo, eno edinstveno ujedinjeno iz enega Boga resnice; brez želje za formalno unifikacijo; z željo, da poženejo vse plemenite korenike iz svojih tal in se vzbogotijo iz močvirja k solncu luberni.

Mrtve hvalimo.

Kdo bo njega hvalil, ko bo beseda jedva zmogla, da ga blede oliči, da bo vzornik?!

Čeprav bo daljen grob v Solčavi, naj jim bo kakor patron mladim idealistom v Belem gradu.

Bil je svet, svet in čist.

29. avgusta žrebanje loterije „Katol. doma“ v Ljutomeru. - Kupujte srečke!

Dnevne novice

★ **Avdijenca pri kralju.** 24. t. m. je bil ob pol 5 sprejet od kralja narodni poslanec Milan Stepanović v enourni avdijenci.

★ **Svetogorskim romarjem v vednost.** Vlak odhaja v soboto zjutraj ob 6.23. Ker pa nimamo še končnega obvestila iz Italije glede romanja, zato bo vse podrobnosti prinesel »Slovenec«, ki izide jutri zjutraj.

★ **Za I. dolenski prosv. tabor v Št. Vidu** pri Stični 29. t. m. je polovična vožnja dovoljena. Vse udeležence prosimo, naj potem svojih društev takoj naročijo izkaznice. Tudi prijavnice pole še lahko pošiljate do 27. t. m. Vsa naročila naslovite na: Pripravljalni odbor v Št. Vidu pri Stični.

★ **Na železnici Poljčane — Konjice** se je zadnji čas že prav velikokrat dogodilo, da je bilo premalo vozov na razpolago, da si je pravočasno prijavilo, da bo večji promet na železnici. Potniki so se zato morali voziti v živinskem vozu, pa še tam je bilo bolj tesno. Na pritožbo se nam je odgovorilo, da ni vozov na razpolago, ker jih ne popravljajo, kakor bi bilo treba. Zda im vlak navadno le še dva voza. Naj se še ta dva nakarita, potem se bo pa ta železnica nehala, če ne bodo nič popravljali. Prosimo merodajne kroge, da tudi za našo lokalno železnico dobrohotno skrbijo!

★ **Ljubezen poljedelskega ministrstva do kmetijskih strokovnjakov v praksi.** Kmetijski strokovnjaki, ki so nastavljeni po raznih srednjih in višjih kmetijskih šolah, spadajo v območje poljedelskega ministra. Ti strokovnjaki so plačani skrajno slabo in so imeli pri nizkih plačah to dobro, da so prejeli stanarino. Stanujejo ti gospodje v šolah in tamkaj so plačevali za stanovanje posebno samci le malenkost. Zadnji »Uradni list« pa objavlja, da bodo imeli kmet. strokovnjaki stanovanje zastonj, pač pa se jim odtegne mesečna stanarina. Ta naredba, ki je bila izdana koncem avgusta, velja do 1. januarja 1926. Uboгим nastavljenecem po kmetijskih šolah bodo najbrž odtegnili od plače za september vso že izplačano stanarino od 1. januarja do 1. septembra. Gotovo se bo zgodilo, da inženjerji in profesorji na teh šolah 1. septembra ne bodo prejeli nobene plače ali pa le malenkost, ker bo odtegljaj za nazaj pogoltnil celo plačo. G. poljedelski minister, ki je s to naredbo hudo zadel omenjene uradnike, se bo izgovarjal, da je to napravil iz ozirov do »šparanja«. Po tej naredbi bodo spregledali še oni kmetijski strokovnjaki, ki so se doslej držali Pucljeve politike.

★ **Kako SDS fabricira »stanovske« liste.** K našemu včerajšnjemu poročilu pod tem naslovom nam v dopolnilo sporočajo z druge strani, da se je udeležilo sestanka v Zidanem mostu 18 odbornikov gremijev (ne 14). Pred glasovanjem o Elsbacherjevi kandidaturi pa so trije odšli, dva pa sta se glasovanja vzdržala. Vsi ti so bili proti tej kandidaturi. — Dostavlja se, da bil nameščeni tajnik litijškega gremija g. Fr. Lajovic ml. zadnji čas sprejet za člana gremija; lojalno toraj popravljamo dotično mesto, da se je »sestanka udeležil kot nečlan«.

★ **Pod stolpno uro neke cerkve** je sledeči napis: »Vsaka ura rani, zadnja usmrti«. — Ali ne bo ranila tvoje srce, dragi bralec, tista ura, ko bo dne 29. avgusta ob pol 4 popoldne v Katoliškem domu v Ljutomeru med koncertom žrebanje efektne loterije Katoliškega doma in se bo vlekla številka za številko, pa boš obžaloval, zakaj tudi ti nisi ku-

pil srečke! — Zadnja ura se bliža, porabi jo! V Mariboru dobiš srečke še v Cirilovi tiskarni ali pa še hitro naroči z dopisnicol Če vplačaš dne 29. avgusta denar za kupljeno srečko, še zadostuje. — samo opozarjamo, da so srečke, ki so naročene, pa dne 29. avgusta še ne plačane, neveljavne! — Kdor srečko, ki jih je prevzel v razprodajo, do 29. avgusta ni poslal nazaj, se bo smatralo, da jih je razprodal, oziroma sam kupil, in mora znesek plačati.

★ **Kaj se je zgodilo?** Društveni dom v Trbovljah je zvišal število dobitkov svoje loterie od 400 na 520, tako, da znaša vrednost dobitkov 150.000 Din. Dosedaj najbogatejša loterija. Glavni dobitek enonadstropna hiša, vredna 50.000 Din je že gotova in stoji ob glavni prometni cesti. Hitro naroči srečko na naslov: Loterijski odbor, Društveni dom, Trbovlje.

★ **Društvo Katoliški dom v Ljutomeru** javlja, da je neki razprodajalec izgubil en blok srečk, in sicer od štev. 4000—4100. Ker najditelj srečk ni prinesel nazaj in jih tudi ni plačal, so od tega bloka veljavne samo prodane srečke, in sicer številke 4000—4020, 4036, 4037, 4043, 4050, 4063, 4064, 4096, 4100.

★ **Srečna jesen** bo brezdvomno za one, ki bodo za borih 10 Din dobili nov, štirisedežen avto, mladega konja, radio-aparat, molzno kravo, moško kolo, obleke, ure itd. v bogati loteriji »Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Šv. goramci«, katera vsebuje 1000 dobitkov v vrednosti 100.000 Din. Kdor naroči deset srečk, dobi tri srečke brezplačno; kdor pa naroči in razpeča sto srečk, si pa zasluži kar 400 Din. Za naročilo zadostuje dopisnica, naslovljena na »Loterijski odbor v Sv. Petru pod Šv. goramci«.

★ **Poslabšanje gmočnega položaja profesorjev.** V včerajšnjem članku sta izpadli v 5. vrsti dve besedi. Odtegljaj znaša na leto povprečno 600—1200 Din, kar je sicer iz konteksta razvidno.

★ **Časopisi in novi vozni red.** Zagrebško časopisje je poslalo ministrstvu za železnice preko novinarske organizacije spomenico, v kateri zahteva, da se pri sestavi novega voznega reda upoštevajo interesi časopisja.

★ **Proga Belgrad — Split.** Na gospodarski konferenci v Šibeniku se je sklenilo, da Dalmacija zahteva najprej izgraditev Unske proge, potem bi naj prišla na vrsto šele proga Belgrad — Split.

★ **Ostanki poplav.** Posavje se je končno oprostilo vode. A voda je zapustila vse polno rib, s katerimi hranijo kmetje sedaj živino.

★ **Poneverba Reichherzera.** Posebna komisija iz Zagreba je končno ugotovila, da manjka v železniški blagajni v znani aferi Reichherzer 2 miliona 230.000 Din.

★ **Pritožbe proti občinskim volitvam.** Državni svet v Belgradu je dobil sedaj radi volitev v Srbiji in Črni gori 2000 pritožb.

★ **Lokalne železnice.** Sarajevska železniška direkcija je uvedla lokalni vlak Sarajevo — Semizovac.

★ **Beg od doma.** Manija, da nedoletni otroci v Zagrebu beže od doma, se še vedno nadaljuje. Stajduhar Josip je ob 13letno hčerko Alojzijo.

★ **Nove šole.** Prosvetno ministrstvo je dovolilo, da se v krajih Dolec in Konjar zgradijo nove šole.

★ **Znamke za poplavlence.** Zagrebški Rdeči križ je izročil prometu znamke po 50 para v korist poplavlencev.

Se divnejši prizor se nam je nudil par ur pozneje, ko smo vso to naravno krasoto občudovali s Trsata; pod nami Sušak, Delta, Baroš, na jugu Kraljevica, Bakar, Crikvenica in polno manjših selišč, ki jih zadržajo obkrožajo hribi, večinoma goli, le na obronkih posejani z vinogradi. Tudi proti zapadu je tenji naš pogled, a navdajala so nas drugačna čuvstva. Poleg stoječi in vedno dovipni Ciril je globoko vzdihnil in dostavil: »Čim bolj in čim večkrat opazujem to prelesto panoramo, tem bolj čudno se mi zdi, kako je mogel D'Annunzio kar čez noč postati gospodar Reke, Opatije, Lovrana. Zakaj ni obveljala vsaj Wilsonova črta? Zakaj?«

Ko je solnce prekoračilo zenit, smo že stali na krovu srednje velike, vendar še dosti čedno opremljene »Krke«, ki je mirno stala ob morju in čakala določene ure, da odpluje proti jugu. Ker je bil lep dan, se je kar trlo ljudstva: eni so hiteli na krov, drugi so postajali na molu in se poslavljali, tretji pa so iz navade motrili oboje in tako povečavali obmorski drendaj.

Točno ob pol treh smo zapustili luko in jo ubrali naravnost proti Krku. Dočim so na bregu stoječi še dolgo mahljali z belimi robci, želez znanec srečno vožnjo, so naše misli in pogovori zopet in zopet pobitele na istrsko obal in njena sela, ki so polagoma tonila v daljavi. Divna so ta sela in tužna. V njih ni več nekdanjega smeja, ne ljubezni, ne hrepenenja, ne visokih sanj. Pač buči pod njimi morje, kakor nekdaj, toda na njem plavajo tuje ladje in na njih se šopirijo tuji obrazi. Ti ne umevajo vse velike tragike, ki polni srce na smrt obsojenemu domačinu, in če jo umevajo kolikor toliko, jim ne sega v srce tako globoko, da bi jih pretresla do dna.

To ni izliv hipne sentimentalnosti, to je vsakdanja realnost. Zatirano ljudstvo trpi in molči, ker mora trpeti in molčati, ko pa najde sočutno srce, mu odkrije in izjoka vso svojo narodno bol. Tako nam je v trdih in okornih stavkih ponovno tožil stari Anton, ko smo pluli mimo Omišja, Malinske, Krka in končno dosegli naš zaželjeni cilj — Košljun.

Skoro da bi si ne bil mogel poiskati lepšega zavičaja za kratek počitniški oddih, tako sem si mislil drugi dan, ko sem v družbi prijaznega p. Nikolaja ogledoval naravne in umetne zanimivosti »hrvaškega Bleda«. Ta primera se mi je porajala ob prvem pogledu na Košljun in se mi zdi tudi danes še najbolj primerna in umestna. Dobro pol ure od mesta Krk se zajeda v celino do 2 km dolga in 1 in pol km široka »Draga« — od morja zalita dolina — iz katere se nalahko vzpenja zelen otoček. Hrvaško ime Košljun, pravijo, da poteka iz rimskega castellum. Lepa in častiljiva starost, ki se pa po prizadevanju marljivih »otočanov« iznova in iznova pomlaja. Že v zgodnjem srednjem veku so se tu naselili benediktinci; v 16. stoletju pa so jih nadomestili frančiškani, ki še danes upravljajo samostan, cerkev in otoček. V samostanu vzdržujejo prva dva gimnazijska razreda, v katerih se poučuje hrvaščina, latinščina, laščina ter običajni realni predmeti in veštine. Vendar bodo tu kmalu opustili pouk, ker nameravajo na Badiji pri Korčuli otvoriti svojo popolno gimnazijo. Tja bo najbrž poromal tudi muzej — naravoslovni kabinet —, ki hrani precej prav zanimivih predmetov. Še dragocenejša je samostanska knjižnica, ki se ponaša z mnogimi književnimi raritetami. V naglici sem si notiral posebno tele:

Alberti Magni, Codex pretiosus.

★ **Kongres čebelarjev.** V torek se je v Dubrovniku otvoril kongres čebelarjev in čebelarstva razstava, ki ostane odprta do sobote.

★ **Zdravilišče v Brestovu.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je začel z deli za razširitev zdravilišča v Brestovu.

★ **Pogozdovanje splitske okolice.** Ministrstvo za šume in rude je dalo 300.000 Din za pogozdovanje splitske okolice.

★ **Evangeljski senjor.** Ministrstvo za vero je potrdilo novega evangeljskega senjora dr. Poppa.

★ **Upokojitve ravnateljcev.** Na Bled je poslan v podpis ukaz, s katerim se penzijo- nira večje število ravnateljcev srednjih šol.

★ **Pomoč šolam.** Ministrstvo za finanče javlja, da se v bodočem letu ne bodo dajale podpore šolam, razen, če bo veliki župan potrdil, da je pomoč nujna.

★ **Volkovi v Bosni.** Okoli Sarajeva so se zopet pojavili volkovi. Samo enemu kmetu so ugrabili 25 ovac.

★ **Od 28. avgusta do vstevši 15. septembra** nudi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina & Ko., Tržič vsem konzumentom izredno priliko za nakup vsakovrstne obutve po znatno znižanih cenah. Ta ponovna odločitev zasluži izredno pažnjo osobito od strani starišev šolske mladine, ki se jim nudi ugodna prilika, da si za nizko ceno nabavijo čevlje najboljšje kvalitete.

★ **Pozor pred nevarnimi postopači.** Glasom objav varnostnih oblasti se opozarja občinstvo na tri nevarne postopače, ki se potikajo po Sloveniji, prosjačijo, nadlegujejo občine za podpore, da se vrnejo domov. Omenjeni so tile: Otmar Strašek, rojen v Celju, pristojen v Prevorje-Smarje Jelše, brezposelni delavec, ki mu pa tudi ni dosti do dela in rad pohajkuje. Drugi je Karel Lubej, samski delavec, doma iz Celja. Ta se klati po Sloveniji z neko tujo žensko, ki ima dva otroka in vsi skupaj prosjačijo za podpore kot brezposelni. Tretji je France Grasar, rojen v Judenburgu, pristojen pa v Št. Ilj-Velenje. Vsi trije so nevarni postopači in imajo brčkone tudi še druge grehe na svoji vesti. Ljudstvo se opozarja, da take sumljive in nadležne postopače takoj ovadi in pokaže varnostni oblasti, ki bo ugotovila, če so potniki res pošteni ali če niso pravcati nevarni falotje.

★ **Na dekliški meščanski šoli pri uršulinkah** v Mekinjah se prične šolsko leto 1926-27 dne 4. septembra ob 8. uri s službo božjo. — Vpisovanje bo za vse razrede v sredo dne 1. sept. in četrtek 2. sept. S tem je redno vpisovanje zaključeno. Gojenke naj pridejo 3. sept. v zavod. — Ravnateljstvo.

★ **Na državni meščanski šoli v Slovenski Bistrici** se vršijo razredni izpiti dne 31. avgusta, vpisovanje v 1. in 2. razred pa 1. septembra t. l.

★ **Drž. strokovna šola za puškarstvo v Kranju.** Vpisovanje učencev v I. letnik kakor tudi dosedanjih učencev v II., III. in IV. letnik se vrši dne 2. sept. 1926 ob 8. do 12. ure v ravnateljski pisarni zavoda, dne 3. septembra ob 8. uri pa se vršijo sprejemni izpiti. Pouk se prične v ponedeljek dne 6. sept. 1926 ob 8. uri.

★ **Na meščanski šoli v Krškem** se vršijo poveljni izpiti 30. avgusta, privatni pa 31. avg. t. l. Vpisovanje za prvi razred je 1. sept. ob 8. do 12. ure, otvoritvena sv. maša je 4. sept. ob 8. uri, redni pouk se pa prične v ponedeljek dne 6. septembra t. l.

29. avgusta bo
v Št. Vidu pri Stični
DOLENJSKI TABOR
PROSVETNE ZVEZE!

Silij Italij libri XVII, De bello punico.
M. Au. Lucani Cordubensis, Pharsalia
Parmae 1481.

Cl. Ptolomei Alexandrini, Liber geographiae cum tabulis. Venetiis 1511.

Commentarium omnium Averoy: Super librum Aristotilis de phisico auditu. Bononiae 1492.

Tesno s samostanom je spojena cerkev. Zidana je v romanskem slogu in spominja na prve krščanske bazilike. Glavni oltar — neke vrste retable oltar — je delo benečanske šole. (Girolamo da Santa Croce 1535.) Srednja slika predstavlja slavo Matere božje z Jezuškom v naročju, sedečo na oblaku. Marijo obkrožajo angelčki, od spodaj pa vpirajo pogled vanjo: sv. Bonaventura, sv. Frančišek Asiški, sv. Anton in sv. Ludovik, kralj francoski. V zgornjem predelu je na desni angel Gabrijel, na levi Marijino Oznanenje, v sredini na desni sv. Katarina in sv. Kvirin, škof in zaščitnik Krka, ter sv. Janez Krstnik, na levi sv. Jožef, sv. Hieronim in sv. Monika. Na podnožju opazamo: Brezmadežno Spočetje, Marijino rojstvo, Zaročje, Darovanje v templu, obisk Elizabete in Marijino Vnebovzetje. Nad glavnim oltarjem se v podobi polkroga gori do strehe dviga poslednja sodba — nebesa, vice, pekel. Razen glavnega oltarja se nahaja v cerkvi še šest stranskih oltarjev, ki jih tudi pozivljajo slike priznanih laških umetnikov iz 16. stoletja. Za glavnim oltarjem je kor za oo. frančiškane, nad cerkvenim vhodom pa kor za pevce, ki ga krasi lepo doneče orgle, delo našega mojstra Milavca.

Cerkev pridno obiskujejo domačini in letoviščarji posebno ob nedeljah. Vsako nedeljo ob 9 dopoldne je namreč slovesna sv. maša s koralnim petjem ter hrvaškim »berikom in

Ljubljana

© **Minister pošte in brzojava v Ljubljani.** Danes dopoldne dospe v Ljubljano minister pošte in brzojava g. dr. Benjamin Superina, ki se je zadnje dni mudil v Dalmaciji, kjer je prisostvoval otvoritvi nove telefonske proge Zagreb—Split. G. minister potuje službeno v svrhu revizije poštne in brzojavne uprave in bo pri tej priliki obiskal tukajšnje poštne in brzojavno ravnateljstvo, katero si je ogledal že tudi lansko leto.

© **Čevljarska stavka.** Lastnik tovarne za čevlje in gamaše Ivan Carman v Zgornji Šiški je hotel z ozirom na slabo sezijo znižati svojim pomočnikom delovne mezde. Toda delavci so se temu uprli in so zapustili delavnico. Dosedaj stavka skupno 17 delavcev. Vrše se pogajanja, ki pa do sedaj še niso uspela. Za to stavko se precej zanimajo tudi druge večje čevljarske delavnice.

© **Na II. državni dekliški meščanski šoli v Ljubljani** se prične šolsko leto v soboto, dne 4. septembra ob 8 s službo božjo. Vpisovanje se vrši v sredo 1. septembra od 8 do 12. Poveljni izpiti in sprejemni izpiti se začne v ponedeljek 30. avgusta ob 8. V ponedeljek, dne 6. septembra se prične redni pouk.

© **Pričetek novega šolskega leta na vseh uršulinskih šolah v Ljubljani.** Ponavljalni izpiti na obeh meščanskih šolah (notranji in vnanji) se vrše 30. avgusta od 8 do 12. Vpisovanje za vadnico, vnanjo osnovno in meščansko šolo je 1. septembra od 8 do 12. Otvoritvena služba božja je v nedeljo 5. septembra ob osmih. Redni pouk se prične v ponedeljek 6. septembra ob 8. Vpisovanje v otroški vrtec je 6. in 7. septembra od 8 do 12. Sprejemajo se dečki in deklice, ki so dopolnili četrto leto starosti.

© **Nov spomenik na Kralja Petra trgu nasproti sodne palače.** V lepem, mičnem parku nasproti sodne palače je bil postavljen še v mirnem času, menda kmalu, ko so dogradili sodno palačo, ki je še danes ena najmonumentalnejših stavb v Ljubljani, spomenik z doprsnim kipom cesarja Franca Jožefa. Pri preobratu so cesarjev kip razbili in ga vrgli s spomenika. Drugače pa je ostal spomenik popolnoma nepokvarjen, samo vila, ki drži kvilsku lorvorjev venec, ima nekoliko razbit komolec leve roke, spomin na čas, ko so ji vrgli s prestola njenega gospodarja. Kmalu po prevratu je postavila mestna občina, ki ima v lasti in oskrbi spomenike na javnih prostorih, namesto kipa umetno izdelano široko vazo za cvetje. Sedaj pa so se odločili, da bodo postavili namesto cvetlične vaze kip slovenskega učenjaka in slovitega jezikoslovca Miklošiča. Doprsni kip tega svetovnega slovenskega učenjaka bo izdelal kipar Kos. Včeraj pa je izklesal delavec kamnoseške tvrdke Vodnik v Ljubljani iz napisne deske ime bivšega cesarja Franca Jožefa in je vklesal tale skromen napis: Franc Miklošič, rojen leta 1813 v Radomerščaku v Slovenskih goricah. Delo bo dogotovljeno že do 1. septembra letos.

© **Ne kupujte nezrelega sadja!** Kljub strogemu nadzorstvu tržnih organov se še pripete slučajni, da gotovi brezvestni prodajalci sadja prodajajo, seveda bolj na skrivaj in malo ceneje, tudi še ne popolnoma dozorelo sadje. Uživanje takega sadja v sirovem stanju pa je zelo nevarno. Zavživanje takega sadja povzroča razne bolezni, posebno grižo, ki se zna ravno vsled užitja nezrelega sirovega sadja usodno razpasti. Zlasti nevarno je tako sadje za otroke, kojih organizem še nima zadostne odporne sile, da izloči brez škode za organizem, kar mu škoduje. Prodaja takega sadja je naravnost brezvestnost in vsak tak prodajalec je

evangelijem.

Temelj sedanji cerkvi je položil grof Ivan Frankopan (1453) z legatom 1000 zlatov, drugi tisoč pa je dodala njegova hči Katarina z željo, da jo pokopljejo v cerkvi. Želja se ji je izpolnila. Njeni zemeljski ostanki počivajo še danes v kenotafu, ki je vzdan ob oltarju dvoriščne kapele, ki predstavlja najstarejšo cerkev. Toda nesrečna Katarina ni niti v grobu našla miru. Ko je D'Annunzio osvojil Reko, so njegovi arditii pridrli celo na Košljun, kjer so vprizorili »sicilske večernice«. Ko je p. gvardijan, ki so mu že naprej pretili z umorom, kot hlapec preoblečen pobegnil v Dalmacijo, so ostale patre zvezali in neusmiljeno pretepli, ker jim niso mogli pokazati namišljenih municijskih zalog, o katerih so Lahi sanjali. Hkrati je laška soldateska stikala po vseh mogočih skrivnih kotih in jih preiskovala. S silo je vdrta tudi Katarinin grob, ga odprla in sesula okostje.

Na severovzhodni strani varuje cerkev in samostan mogočen stolp — Frankopanska kula — podočen stolpu ob škofiškem dvorcu v Krku. V prejšnjih stoletjih je obdajala Košljun, ki so ga že Frankopani izbrali za letovišče, več takih stolpov, katerih temelji se ob veliki oseki še vidijo na dnu morja.

Ostali del otoka zavzema hladilen gozdiček in skrbno obdelan vrtiček. Gozd je edini te vrste v celi okolici in ena najbolj privlačnih točk za letoviščarje iz bližnjega Aleksandrovega. »Ko bi Aleksandrovo imelo to šumo,« sem večkrat slišal govoriti tega ali onega, »bi v kratkem prekosilo vsa druga letovišča na Krku.« Zato so se začeli tudi košljunski očetje baviti z vprašanjem, kako preurediti otok in nuditi zlasti duhovščini kolikor mogoče udobno letovišče. Sicer že služi enakemu namenu

zastupljivelec narodovega zdravja in zasluži najostrejšo kazen. Posebno nevarno je za prodajo takega sadja sedanjemu času, ko je sadje še precej drago in ga skušajo taki brezvestneži spraviti čim dražje na trg in se ga znebiti. Zato se občinstvo nujno opozarja, da naj bo skrajno previdno pri nakupovanju sadja in najraje primakne en ali dva dinarja in nudi družini zdravo zrelo sadje, da ne bo boleznih in nesreče v hiši.

Maribor

Na cesti. Vedno bolj se proti zimi kaže nervozno beganje za vsaj skromen kotiček ene sobice. Na stanovanjskem uradu so se pri zadnji razpravi skoro topli, ko se je za eno malo stanovanje potegovalo 53 strank. — Težka usoda izselitve je zadela tudi družino vojnega invalida Jana, kateremu je okrožni urad za zavarovanje delavcev odpovedal skromno, malo stanovanje. Kam naj gre zdaj s svojo družino, ne ve. Posebno mu je težko, ko ima hudo bolno taščo, ki že dve leti ne pretrgoma bolna leži. V isti hiši je že od 3. februarja letos 6 velikih sob popolnoma praznih.

Izlet kmetov iz Male nedelje v Mariboru. Preteklo nedeljo je prišlo okrog 30 kmetov iz Male nedelje na izlet v Maribor, da so si ogledali razne gospodarske naprave in ustanove, posebno osrednji vinarski in sadjarski šoli, razne vrtno in cvetličarske nasade, tovarne v Mariboru in Rušah, elektrarno na Fali. Na izletu so jih vodili in jim vse razkazovali mariborski strokovnjaki.

Opozorilo staršem. Mnogi na kmetih ne vedo, da je šolska uprava izpremenila nekatere gimnazije v realne gimnazije ali nekdanje realke. Na vsem Stajerskem imamo pravo gimnazijo le v Mariboru, bivši gimnaziji v Celju in Ptuj sta realni gimnaziji. Prehod iz teh na mariborsko je v poznejših letih zaradi drugačnega ustroja otežkočen. Mnogi starši s kmetov bodo v teh dneh oddajali svoje sinove v — latinske šole, kot pravijo, zato naj jim naši izobraženci pojasnijo ustroj srednjih šol.

Je pomagalo in še en nedostatek. Naš poziv na pristojno oblast glede prepovedi sprehajanja v kopalnih oblekah od Kristijana do brvi je pomagal. Treba še tudi pribiti dejstvo, da se kopljejo 14—15 let stari dečki v Dravi ob Pristanu brez vsake kopalne obleke in na prostoru, kjer je kopanje prepovedano. Ena gruča nagih fantalinov se podi ob Pristanu, par jih pa straži začetkom Splavarske ulice in na Vodnikovem trgu. Kakor hitro zapazi kateri od stražarjev, da je zavil stražnik proti Pristanu, opozori s krikom kopajoče tovaršice, ki se takoj oblečejo in utečejo pred policaji. Ako namerava policija odpraviti še ta škandalozni nedostatek, potem se bo moral poslužiti v to svrhu neuniformiranih detektivov.

Regulacijska dela na Pobrežki cesti. V torek je začel mestni stavbeni urad z regulacijo Pobrežke ceste in sicer takoj pri velikem mostu. Z regulacijo se bo ta zelo prometna cesta, ki je bila dosedaj daleč preozka, razširila na 15 metrov in bo tekla v skoro čisto ravni črti od mosta do Friedavove gostilne. Mestna občina je kupila od gostilničarke Vresnig parcelo na levo pri koncu mosta, kjer se bo postavilo tolikanj potrebno moderno stranišče. Desno od mosta bo začel takoj po regulaciji zidati g. Rezančič trinadstropno vogelno hišo, ki bo še letos pod streho. Pobrežka cesta se bo letos regulirala le tako na dolgo, da se bosta lahko pozidala:

Glavotok — v sredi med Krkom in Malinsko — toda njegova osamljenost in oddaljenost od drugih obljubljenih krajev mnoge odbija. Košljun je pa kakor poročni biser sredi pestrobojnega venca. Nad Drago, ki je 2 do 7 m globoka, se vzpenjajo kraška brda, ki jih poživljajo oljčni in trtni nasadi ter več prijaznih selišč kot Aleksandrovo, Kanajt, sv. Donat in Kornič. Iz Aleksandrovega vodi lepo izpeljana cesta v bližnji Krk, ki ga letoviščarji radi posejajo.

Podnebje je sicer sredozemsko, vendar ne prevroče. Dežuje ponajveč v oktobru in novembru, sneg le tuptam porosi, pa zopet izgine. Zrak je zdrav v vseh letnih časih. Zato število letoviščarjev v zadnjih letih prav lepo napreduje: prihajajo pa češki, hrvaški in slovenski duhovniki. V dnehi, ko se je mudila doli naša petitorica, ki je pa že drugi dan narasla v sedmorico, so bili vsi trije bratski narodi skoro enakoštevno zastopani. Družila nas je najlepša bratska vzajemnost. Prevzvišeni škof dr. Josip Srebrnič, ki se je dne 11. julija udeležil godovanja velezaslužnega p. gvardijana Metoda Simenčiča, je ob pogledu na to troperesno deteljico izrazil željo, da naj bi postal Košljun ognjišče, kjer naj bi se severni in južni slovanski bratje na počitniškem odihu ogrevali za razširjanje Ciril-Metodijske ideje. Večeri, ki smo jih preživeli skupaj na molu, ostanejo nepozabni. Ko je na jasnem nebu blestelo nešteto lučic in legal na zemljo vedno gostejši nočni mrak, so se oglasile slovenske, hrvaške in češke popevke, ki jih je nosil lahek vetrič v Aleksandrovo in še dalje gori do sivih vrhov Treskavice (541 m).

Lepi večeri so bili to in za lepimi večeri so se vrstili tudi lepi dnevi. Zato smo se razhajali z željo, da se leto osorej zopet snidemo na Košljunu in oživimo lepe dneve in lepe večere.

Rezančičeva hiša in stranišče. Za izvršenje nadaljne regulacije bo treba kupiti Turkovo hišo in jo podreti. Regulirana Pobrežka cesta bo v okras mestu pa tudi v olajšavo in povzdigo prometa. Regulacijo izvršuje mariborska stavbena tvrdka Accetto in drug.

Pot na Kalvarijo je pričelo olepševalno društvo popravljati. Pot je bila vsled zadnjih nalivov tako razdrta, da si je malokdo še upal na to najlepšo razgledno točko v neposredni bližini Maribora.

Zavod šolskih sester v Mariboru. Začetek šolskega leta 1926-27. Dne 31. avgusta ob 8 se začno ponavljalni izpiti. Vpisovanje za vadnico, meščansko šolo in otroški vrtec je dne 1. in 2. sept. od 8 do 12. Dne 3. sept. ob 8 je preizkus iz petja za one, ki so sprejete za I. letnik učiteljica. Ostale notranje gojenke naj pridejo v zavod vsaj 3. sept., ker je 4. ob 8 šolska maša na čast sv. Duhu.

Naval na ženska učiteljica. Po posebnih naredbi je letos predpisano, da smejo ženska učiteljica sprejeti v 1. letnik le 30 učenek. In tako se je zgodilo, da je bilo sprejemanje v 1. letnik na obeh ženskih učiteljskih v Mariboru zaključeno preje, kot se je veliko dijakinj komaj prišlo vpisovat. Zalostne in obupane so hodile od zavoda do zavoda, a povsod so jih odslovili. — Ta pojav nam znova kaže na številni proletarijat izobražencev v Sloveniji. Nerazumljiv pa se nam zdi ta pojav za našo državo v splošnem, ko je vendar še toliko nepismenih v državi, a se učiteljska tako omejujejo na majhno število učencev.

Tiskovna tožba. V Mariboru se vrši danes v četrtek 26. t. m. zanimiva tiskovna pravda dr. Slokarja proti carniku Mariču zaradi znanega »poslano«, katerega smo brali v mariborskih listih tik po zaključku carinske afere.

Grozen strah se je polotil mariborskih demokratičnih kandidatov v Trgovsko in obrtno zbornico zaradi najnovejšega »švindla«, ki ga je razkrilo »Jutro«, češ, da tudi tajništvo SLS razpošilja vabila na sestanke trgovcev. Kajti klerikalni zmaj je začel znova bruhati in nevarnost je res velika. Tudi tajništvo SLS ima pravico in dolžnost obvestiti svoje ljudi, da ne nasedejo vabilom iz »strokovnega« tajništva SDS. Na žalost in strah demokratov pa »nestrokovno« tajništvo funkcionira.

Iz Mariborske kaznilnice je pobegnil Franc Čuš, ki je bil obsojen radi javnega nasilstva na poldruho leto ječe. Pobegnil je v kaznilniški obleki iz državnega posestva v Pekrah, kjer je bil na delu.

Razpisani mesti. Pri moški kaznilnici v Mariboru sta razpisani mesti dveh paznikov. Prošnje je vložiti na ravnateljstvo do 5. septembra.

Dijak z dežele se sprejme na stanovanje in celo oskrbo. Pogoji zelo ugodni. Kje, pove upravnistvo »Slovenca« v Mariboru.

Reven, zelo marljiv in zgleden dijak prosi za obed in večerjo. Blagi dobrotniki naj se oglase pri upravnistvu »Slovenca« v Mariboru.

Nezgodbe. Na Cesti na Brezje za pokopališčem je podrl neznan kolesar 22letno Bračko Alojzijo. Pri padcu si je pretresla možgane, zlomila nekaj reber in poškodovala obe roki. Kolesar je tudi padel, toda se takoj zopet dvignil ter se odpeljal dalje. Poškodovano Bračko je rešilni odelek prepeljal v bolnico. — V mariborsko bolnico je bil prepeljan iz Ruš delavec Anton Vidmar. Pri spravljanju hlobov si je zlomil desno nogo.

Sejmsko poročilo. Sejem dne 24. avgusta 1926. Povprečne cene za različne vrste živali: debeli voli 1 kg žive teže 8 Din, poldebili voli 7—7,25 Din, plemenski voli 5 do 6,50 Din, biki za klanje 6—7 Din, klavne krave debele 6—6,75 Din, plemenske krave 4,50 do 5 Din, krave klobasarice 2,25—3,75, molzne krave 4,50—6,75 Din, breje krave 4,50 do 6,75 Din, mlada živina 5—7 Din. — Mesne cene: volovsko meso 10—18 Din, telečje meso 10—20 Din, svinjsko meso 10,50—27 Din. — Na sejmu je bilo pripeljanih 18 konj, 14 bikov, 171 volov, 377 krav, 17 telet, skupno 597 komadov živine. Prodalo se je 376 komadov, 110 v Avstrijo in 15 v Italijo.

Celje

Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani je nameraval odnosno že sklenil, da sežida tudi v Celju prepotrebno stanovanjsko hišo, ki naj bi stala v Razlagovi ulici. Tozadevno ponudbo v svrhu nakupa primerne prostora je pokojniški zavod stavil že na mestno občino in je ista to ponudbo v predzadnji občinski seji tudi sprejela. Izgleda pa, da iz cele zadeve ne bo nič, ker je tudi v to zadevo blagovolil poseči Belgrad odnosno pristojni minister, ki je menda mnenja, da v Sloveniji z denarjem, ki so ga izključno Slovenci nabrali, ne smemo ničesar zidati. Morda je pa Belgrad tudi v vprašanju zidanja stanovanjskih hiš istega nazora kakor glede industrije, ki po tem mnenju v Sloveniji sploh ne sme obstajati, ker smo Slovenci tako srečni, da živimo na granicah.

Poročno zasedanje se prične v ponedeljek dne 30. avgusta. Do sedaj so razpisane naslednje razprave: 30. avgusta Alojzij Skoflec radi posilstva, Josip Gunzej radi uboja, Anton Petrovič in Franc Vogrinec radi ropa in težke telesne poškodbe; 31. avgusta Anton Avsec radi posilstva. Poleg tega bodo še razpisane štiri razprave, tako da bo poročno zasedanje trajalo v celotnem kvečjemu pet dni. Predsednik poročnega sodnega dvora je g. dv. sv. dr. Kotnik.

Nova trgovina. Manufakturno trgovino J. Zabukoveš v Aleksandrovi ulici je odkupil g. R. Savnik iz Kranja, ki bo svojo trgovino odprl dne 1. septembra.

Nikoli
ni bil najden kos Schichtovega mila, v katerem bi se mogla dokazati tudi le najmanjša polvorba.

Nikoli
ni Schichtovo milo poškodovalo kosa perila.

Vedno
je Schichtovo milo čisto in neškodljivo.

Lahko bi ceno Schichtovemu milu tudi snizali, če bi hoteli: rabiti cenejše surovine in posvečati manjšo pozornost skrbni izdelavi.

Tega ne storimo, ker naše geslo je neomajno:

Schichtovo milo je najboljšo!

Pristno le z znamko jelena.

Nova tovarna. Tvrdba Peter Majdiš v Celju osnuje v kratkem tovarno za izdelavo podkev.

Opustitev podružnice. Tvrdba A. E. G. Union namerava svojo podružnico, ki je nastanjena v palači Jadransko-podunavske banke, opustiti.

Hrastnik

Tatvina. V četrtek 19. t. m. je bilo ponoči ukradeno v Dolinškovi gostilni več posteljnega perila in en kg sladkorja ter g. Ani Dolinšek ena črna obleka. Zadevo ima v rokah orožništvo.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Preteklo nedeljo se je vršila v gostilni Volkar v Trbovljah odborova seja oblačilne zadruge za Laški okraj. Na dnevnem redu je bilo več prošenj za določitev oprostitev i. dr. Sklenjeno je, da se vrši prihodnja oprostitve v Laškem, če bo mogoče, v šoli. Na koncu se je prečita predsednik Malgaj dopis obrtnega društva, ki sta ga poslala gg. Smitajs in Koren. V dopisu se vabijo odbori oblačilne zadruge, gostilničarske zadruge in trgovskega gremija na skupni volivni sešestanek, ki je bil določen v ponedeljek ob 7. uri zvečer v gostilni Forte. Dalje stoji v dopisu, naj bi vse zadruge prispevale v denarju za volivni fond. (Tu se misli Franchetti-Rozinova lista.) Predsednik Malgaj dostavi, da je ta lista »stanovska«. Odbornik Janko Arnsšek pravi, da je to res, da je to stanovska lista, da pa obstoji še ena druga lista za te volitve, ki je tudi stanovska, ker pri volitvah v zbornico za trgovino, obrt in industrijo nimajo ne rudarji in drugi nič opraviti, in da vsled tega ne more biti nobena lista drugačna kot stanovska. Ker je oblačilna zadruška obvezna organizacija za vse rokodelce oblačilne stroke in prispevajo v blagajno pristaši vseh strank, ne gre, da bi odbor dajal denar eni skupini, da bi vodila z njim boj proti drugi skupini. Zato stavi Arnsšek predlog, da se za volivni boj nič ne da. Predlog je bil z večino glasov sprejet. Dolinšek (demokrat) pravi, naj se sestanka udeležijo Trboveljčani, ker da je iz Hrastnika predaleč v Trbovlje hoditi. Nato se sklene, da naj gre, kdor hoče, osebno, neobvezno. S tem je bila demokratiška spekulacija preprečena in seja zaključena. — V ponedeljek se je mudil član odbora oblačilne zadruge v Celju in je pohitel v Trbovlje na omenjeni sešestanek. Ko je bila ura 7, je prišel po cesti g. Koren, Ausenek (Radičevac), Trabiš in Arnsšek (SLS). Vsi štirje so pred Fortejevo gostilno čakali do pol osem ure; toda ker ni bilo ne trg. gremija ne drugih obrtnikov, se sešestanek ni mogel vršiti. Zdalj nastane vprašanje, ali so obrtniki od Korena sklicani sešestanek kotirali, ali se je g. Koren ustrašil opozicije ter sešestanek tajno odpovedal. G. Koren namreč niti v dvorano ni šel gledat, ali je kdo notri ali ne in se je podal na Floreninjevo kegljišče kakor je pred odhodom izjavil. Mogoče je tudi, da je imel kje ožji sešestanek z zvestimi. — Kdo je dal pooblastilo g. Korenu, da nastopa v imenu obrtnega društva? Občni zbor (članstvo) ne. Odbor tudi ne, saj so nekateri člani društvenega odbora pridni agitatorji za združene kandidatne liste. Kdo je pooblastil g. Rozina za kandidata na demokratiški listi? To je bil odbor obrtnega društva, to je 9 ljudi, kajti trije niso glasovali, ostali pa niti vedeli niso, na kakšno listo gre g. Rozin. Kdo jamči g. Rozinu, da bo izvoljen? Po izjavi g. Korena na obrtnem zborovanju v Zidanem mostu jamči Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Tako je torej v Trbovljah enoglasno sprejet sklep vseh strokovnih organizacij za »Jutro« in »SI« narodno imenovane kandidate, bo gotovo pisalo »Jutro«. — Pripomnimo, da se nam ne zdi vredno, veliko se baviti z vlogo, ki jo igra g. Koren. Njega je močno tepel demokratiški bič, danes pa se pridno zavzema za SDS.

Dravograd

Opustitev kurilnice v Dravogradu. Kurilnico v Dravogradu namerava železniška uprava opustiti ter prenesti v Otiški vrh. Dosedanji vodja kurilnice, g. Lenassi bo prestavljen v Maribor, kurilniški personal pa bo podrejen g. Blažonu.

Prenovitev kolodvora. Kolodvor v Dravogradu, ki je bil že nujno potreben popravila, so pričeli nedavno renovirati. Zunanje zidove kolodvora je že prenovljeno ter nudi sedaj zelo lep pogled.

Ptuj

Deška meščanska šola. Učenci, ki tmajo delati ponavljalni izpit, naj vpošljejo tozadevne prijave zanesljivo do 28. avgusta ravnateljstvu. Prijave morajo biti kolekovane s kolekom Din 5, za dovolitev pa je dodati kolekovino Din 10 za predmet. Ponavljalni izpiti se vrše za vse razrede 31. avgusta ob 8. uri. Privatisti, ki hočejo napraviti razredne izpite, naj istotako vpošljejo tozadevne prijave najkasneje do 28. avgusta ravnateljstvu. Prošnje morajo biti opremljene s kolekom Din 5, za dovolitev pa je na razredni taksi treba še dodati za izpit čez en razred Din 40, za izpit čez dva razreda Din 80. Razredni izpiti privatistov se vrše 1. septembra t. l. Kontrahirani izpiti čez dva razreda isti dan. — Jesensko vpisovanje za šolsko leto 1926-27 se vrši: za I. razred 28. in 29. avgusta ter 1. septembra t. l. od 8. ure naprej v ravnateljstvu pisarni. Vpisovanje rednih učencev v II, III, in IV. razred dne 2. septembra t. l. od 8. ure naprej istotam. — Šolska maša je 4. septembra ob 8. uri. — Redni pouk se začne 6. septembra ob 8. uri.

Slovenska krajina

Upokojitev. Pred par dnevi smo zvedeli, da je bil upokojen komandant žandarmerijske postaje v Turnišču, g. narednik Škorjanc. Ali je bil upokojen n alastno prošnjo, ali le po volji višjih, nam ni znano. G. Škorjanc je bil kot orožnik na svojem mestu in je bil radi svoje značajnosti povsod priljubljen; bil je inteligen in pravem pomenu besede.

Nabori v Beltineh. Nabiralna komisija je v Dolnji Lendavi končala svoje delo. Sedaj se mudi v Beltineh. Razume se, da se brez »obligatnega« kričanja nabori tudi tukaj ne morejo izvršiti. Le fantov radi tega ne moremo obsojati, ker pač živijo v starih tradicijah, tako pa še niso napredovali, da bi se domislili, da treba take neumne tradicije odsloviti. Polagoma bo tudi v tem oziru boljše. Kar se tiče naborov samih, se opaža, da je komisija bolj izbirljiva kakor prejšnja leta. To je seveda popolnoma v redu, ker res ni vsak, kdor ni šepav ali slep, za vojaka.

Dopisi

Domžale. Godbeno društvo Domžale zida svoj dom, ki naj bo ponos Domžal. Tega se tržani dobro zavedajo, zato so se radevolje odzvali povabilu za davek vsega stavbnega materiala. V nedeljo, dne 22. avgusta so pripeljali prvo polovico opeke. Ob 8. uri zjutraj so se začeli zbirati vozovi in med sviranjem godbe je odrinila kolona proti Mengšu. Lep pogled se je nudil gledalcu na Mengškem polju. Kolona 56 okrašenih vozov se je pomikala proti opekarni Jenčič. Opeka je bila naložena v dveh urah in to 30.000 komadov v najhujši vročini. V tem se kaže velika požrtvovalnost vrlih Domžalcev. Gradbeni odbor se tem potom zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k dovozu opeke, posebno pa g. Jenčiču, ki je daroval 9000 komadov opeke.

Benedikt v Slov. gorah. Proslava 25 letnice našega tamburaškega zbora se ne vrši v nedeljo dne 29. t. m., temveč v nedeljo dne 5. septembra. Na dnevnem redu je igra »Kolajna«, razni gledališki prizori, ki jih predstavljajo gojenke gospodinj-skega tečaja, razne pevске točke. Zelo lepo bo. Na veselo svidenje, domačini in sosedje.

Sv. Križ nad Jesenicami. Kar 15 izletnikov iz Sv. Križa nad Jesenicami je obiskalo v nedeljo gorjansko, nomenjsko in rečičko (blejsko) planino. Ob 4 zjutraj smo imeli v Sp. Gorjah sv. mašo, potem pa smo si v spremstvu gg. okr. ekonoma Sušiča, mlek. inštruktorja Pevca in nekaterih gorjanskih odbornikov ogledali vzorne planine v planšarskem obratu. Odbor gorjanske pašne zadruge je udeležence na Repečnikovem rovtu lepo pogostil, g. tajnik Kunstelj je razložil razvoj, težave in lepe zadruške uspehe, splohoma sta gg. ekonom in inštruktor opozarjala na planšarske škodljivce in ugodnosti, odborniki pa so nam razlagali svoje bogate 18 letne izkušnje. Tudi pevcev smo imeli s seboj, nekaj se jih je pridružil med potjo, tako da izlet ni bil samo v korist, ampak tudi v veselje in so bili vsi udeleženci mnenja, da je treba kaj takega še napraviti.

J. S.:

Po prihodu dr. Švehle.

Eden od najvažnejših dogodkov čsl. politike je vrnitev bivšega min. predsednika in vodje republikanske agrarne stranke Švehle iz inozemstva. Odkar je na spomlad g. Švehla zapustil vladno palačo, so se razmere v čsl. politiki zelo spremenile. Češkoslovaški je že med tem pretila nevarnost socialističnega prevrata. Voditelji usode poljske države se niso zavedali, da bi dali svoji domovini najčvrstejši temelj ravno s pravično ureditvijo ukrajinskega in beloruskega vprašanja. Nekoč dni nato, ko je »Slovenec« ožigosal krivice, ki se gode Ukrajincem v Poljski, se je razširila v slovenskem časopisju vest poljskega tiskovnega urada, da dobe Ukrajinci svojo univerzo. Toda če se ta vest tudi uresniči, še narodnostno vprašanje in s tem tudi konsolidacija Poljske ne bo rešeno.

Vendar pa se kažejo tudi na Poljskem znaki, ki nam dajejo veselo upanje. Med mladino so se začeli javljati glasovi, da je imperialistični narodni fanatizem škodljiv. Med duhovščino in ljudstvom se širi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki s svojo delavnostjo najpravičnejše spravlja v sklad narodno, slovensko in občestveno idejo.

Poljska država se je začela ozdravljati tudi strahovite gospodarske krize zadnje dobe. Vse delovanje naroda pa je tako ozko in organsko spojeno med seboj, da napredek na enem polju poživljuje ves narodni organizem in da narodu novih moči za krepko udejstvovanje na vseh drugih poljih. Razvoj globokega notranjega verskega življenja ima vpliv tudi na narodno gospodarstvo, a ne more ostati tudi brez posledic na reševanje narodnostnega vprašanja. Zdrave gospodarske razmere so predpogoj verskega in moralnega razcveta, kakor tudi razvoja znanosti in umetnosti. Zato mi vidimo v izboljšanju poljskega gospodarstva enega izmed tistih razlogov, ki bo v zvezi z verigo drugih odprl poljskim državljanom v bodočnosti oči za skelečo rano neurejenega narodnostnega vprašanja. Ker so gospodarske in politične razmere slovenskih narodov nujno zvezane z narodnim vprašanjem in ker ni mogoča boljša bodočnost slovenskih narodov brez pravične rešitve narodnega vprašanja, zato ukrajinsko in belorusko vprašanje ni samo notranja zadeva Poljske, temveč vsega Slovanstva, ki iz istih razlogov ni nič manj zainteresirano na pravični rešitvi medsebojnih odnosov jugoslovanskih narodov.

Znatno vpliva na poljsko narodno gospodarstvo v najnovejši dobi izvoz premoga in lesa. Dočim še je vsled neurejenih poveljnih razmer uvozila Poljska l. 1920 skoraj 2.700.000 ton premoga, ga je v drugi polovici l. 1925 že izvažala v iznosu 600.000 ton mesečno. Zelo pa se je zboljšala konjunktura poljskega premoga vsled štrajka angleških premogarjev. Radi dolgotrajne stavke je angleška industrija izčrpala vse svoje zaloge premoga. Da bi preprečila svoj zastoj, je morala začeti uvažati premog iz inozemstva. Ker so štrajkujoči premogarji izdali na vse svoje tovariše celega sveta poziv, naj preprečijo izvoz premoga iz svojih držav v Anglijo, je bila nevarnost, da se ta poziv uresniči zlasti v zapadni Evropi, kjer je delavstvo dobro organizirano in prepojeno s socialističnimi nauki. Poljski socialisti demokrati pa so že prve dni po prevratu Pilsudskega pokazali svojo nezrelost. Tudi je bilo upati, da bo nova poljska diktatorska vlada pod vodstvom Pilsudskega raje pristala na ugodnejše pogoje že zavoljo tega, ker je bil finančni položaj Poljske naravnost obupen in ga je bilo mogoče popraviti samo z rastjo izvoza. Novi vladi, ki ni bila od večine prebivalstva prijazno sprejeta, je bil nujno potreben nekaj uspeh. Vse to je govorilo za to, da Anglija uvaža premog predvsem iz Poljske. Radi nizke cene poljskega denarja, na katero je padla po majskem prevratu, je bil še en razlog več za poljski premog. Tako je v mesecu juniju znašal izvoz poljskega premoga že 1.391.000 ton mesečno, a v mesecu juliju je še narastel.

Sedaj po končani stavki bo gotovo izvoz premoga v Anglijo znatno padel, a vendar bo marsikje v Angliji obdržal svoje kupce. Vsled angleške stavke je postal poljski premog znan na svetovnih tržiščih ter si je priporil pot v Francijo in skandinavске države. Na ta način bo tvoril odslej premog eden izmed najvažnejših izvoznih predmetov Poljske.

Zelo je narastel tudi izvoz poljskega lesa. Od začetka gospodarske vojne med Nemčijo in Poljsko je Nemčija zaprla svoje meje poljskim lesnim izdelkom, dočim je dovolila uvoz poljskega okroglega, nepredelanega lesa v neomejeni količini. Poljski narodni gospodarji pa so hoteli imeti doma zaslužek od predelovanja lesa. Poljski lesni veletrgovci in tovarnarji so se morali odreči svoje dotodanje komodnosti in si poiskati trg za svoje izdelke. Začeli so se udeleževati velikih mednarodnih gospodarskih razstav in velesojmov. V kratkem so si zagotovili avstrijski in češkoslovaški trg. Kako pa stalno raste izvoz lesa in lesnih izdelkov po morju, nam kaže gdanska luka (Danzig), kjer se je natovorilo v juniju dnevnega 320 vagonov na ladje, v začetku meseca avgusta pa znaša izvoz čez Gdanskó že okrog 480 vagonov dnevno. Tudi v Italiji je postal poljski les resen konkurent jugoslovanskega lesa.

Izvoz poljskega lesa se ne bi mogel tako razviti, če ne bi cene čsl. lesa in lesnih izdelkov varasile nad ceno na svetovnem trgu. Poljska se resno trudi, da obdrži cene svojega lesa pod svetovno ceno. Iz tega razloga namerava zgraditi železnico Bialystok—Ostrolenka—Mlava, ki bi se izognila vzhodne Prusije in Kraljevca (Königsberg), ki je na nemškem ozemlju in bi osredotočila ves poljski izvoz v Gdanskó. S tem bi se poljski izvoz obvaroval nemške prehodne carine. Ko bo ta proga dograjena, bodo ustvarjeni predpogoji, da se bodo poljski lesni predmeti udomačili na svetovnem trgu. S tem dejstvom bodo morali računati predvsem narodni gospodarji tistih držav, kjer tvori izvoz lesa važno postavko njene trgovske bilance.

Gospodarsko življenje bi se še gotovo ugodneje razvijalo, če bi imela Poljska mesto prikrite diktature pravo parlamentarno vlado. Res je sicer začel poljski zloti naglo rasti, toda mogoče je to poteza mednarodnih spekulativ, da preprečijo poljski izvoz, a sedanji vladi se gotovo to dviganje ne more šteti v dobro. Socialna demokracija je za časa prevrata obljubljala rešiti nezaposlenost. A glad je 16. t. m. ravno tako prislil delavstvo v Varšavi k demonstracijam, kakor za časa desničarske vlade delavstvo v Lodzu. Najhujše pa je, da se Poljska ne more umiriti na znotraj od prevrata. Pilsudski se je maščeval nad tistimi generali, ki so ostali ob prevratu zvesti prisegi. Nekaj jih je zaprl, druge pa upokojil. Užaljen etični čut ljudstva je v veliki meri simpatiziral z njimi. Upokojenim generalom je dobro došlo, da je Pilsudski pred kratkim v svojem organu »Poljska Zbrojna« grozil sosednjim narodom s sabljo. Te dni začno izdajati list »Nowa poljska zbrojna«, ki bo nasledoval zlasti vojaška in zunanje politična vprašanja. Izdajajo ga generali Haller, Dowbor, Musinski in grof Szeptickij, ki je brat znanega ukrajinskega grško-ukr. nadškofa Szeptickega, kateri je moral toliko trpeti zavoljo slovenskega obreda in svoje ukrajinske narodnosti. Ravno sedaj, ko gre zato, ali dobi Poljska vstop v Zvezo narodov in s tem potreben ugled v mednarodnih stikih, bo lahko delal ta novi list vladi v domovini velike težave.

Dobro znamenje sedanje vlade pa je, da je v zunanji politiki napram Rusiji zadržala pravec, ki ga je pokazal dr. Skrzinski, najboljši dosedanji poljski zunanji minister. S sovjetsko Rusijo je sklenila konzularno konvencijo in ravno te dni je imenovala za poljskega konzula v Leningradu Babinskega, v Kijevu pa R. Starna, dosedanega konzula v Kölnu. Ugled vsega slovenskega sveta bi se mogoče dvignil, ako bo poljska diplomacija uživala tudi pod sedanjo vlado tak vpliv kakor za dr. Skrzinskega in ako se ji posreči dobiti stalno mesto v Zvezi narodov.

Prosveša

Nekaj podatkov o sezoni 1925/26 v ljubljanskem Narodnem gledališču. Tekom sezone 1925/26 je dala gledališka uprava 427 predstav in sicer 219 v drami, 208 pa v operi. Poleg tega je bilo še 12 drugih prireditev v obeh gledališčih. Članstvo je odigralo v sezoni v drami 26, v operi pa 34 del. Od teh je bilo 24 slovenskih, 25 romanskih, 10 germanških in 1 madžarsko delo. Drama je vpizorila prvokrat na slovenskem odru 17 novitet, dve deli je pa popolnoma na novo naštudirala in vpizorila. Iz repertoarjev prejšnjih sezon se je igralo v drami 6 del. Ako razdelimo dramski repertoar po narodnosti avtorjev, dobimo sledečo sliko: 8 slovenskih, 1 hrvatsko, 2 češki, 2 ruski, 1 francosko, 8 angleških, 2 italijanski, 1 nordijsko in 1 nemško delo. (Pri tem vštajemo tudi »Scampolo«, ki so ga vpizorili člani Združenja sami.) Opernih novitet tekom sezone 1925/26, ki so se prvokrat izvajale na slovenskem odru je bilo 7, opereta 1, baletov 5 in 1 simfonično delo za soli, zbor in orkester. Popolnoma na novo je naštudirala tekom sezone tudi 7 del. Iz prejšnjih repertoarjev se je igralo 13 del. Od vpizorjenih del sta bili dve slovenski, 4 hrvatska, 3 češka in 2 ruski deli, dalje 14 romanskih, 8 nemških in 1 madžarsko delo. V drami so bile sledeče premiere: Milčinski »Krpna mlajši«, Golar »Zapeljivka«, Finžgar »Naša krič«, Jurčič-Golia »Deseti brat«, Petrovič »Vozel«, Langer »Periferija«, Scheinpfing »Druga mladost«, Andrejev »Profesor Storic«, Wildrac »Ladja Tenacity«, Mannes »Pegica mojega srca«, Shakespeare »Zimska pravljica«, Shaw »Obrt gospe Warren«, Neil »Ana Christie«, Shaw »Pigmalion«, Pirandello »Henrik IV.«, Ibsen »Borkmann«, Goethe »Ifigenija na Tavridi«. Operne premiere pa so bile sledeče: Gerbič »Nabor«, Hatze »Povratek«, Foerster »Eva«, Wolff-Ferrari »Zvedave žene«, Catalani »La Wally«, Dalbert »Mrtev oči«, Mozart »Figarova svatba«. Baleti: Baranovič »Svatova« in »Licitarsko srce«, Szilagitski »Faunova noč«, Rimski-Korzakov »Capriccio espagnole«, Weber »Poziv na ples«. Opereta: Calmann »Grofica Marica« in koncert Novak »Vihar«. Popolnoma na novo so se naštudirala dela: Musorgski »Boris Godunov«, Massenet »Manon« in »Zongler Naše Ljube Gospe«, Offenbach »Orfej v podzemlju«, Puccini »Gianni Schicchi«, Wagner »Večni mornar« in »Tannhäuser«.

Abesinija je carstvo, ki ima edino na svetu en sam časopis — Berhanena Salam — (Luč in mir) ter izhaja že tri leta vsaktedensko. Tiskana je v prastari etiopski pisavi. Vsebinsko tvori: chronique scandaleuse in dolga poročila o

Poljska se resno trudi, da obdrži cene svojega lesa pod svetovno ceno. Iz tega razloga namerava zgraditi železnico Bialystok—Ostrolenka—Mlava, ki bi se izognila vzhodne Prusije in Kraljevca (Königsberg), ki je na nemškem ozemlju in bi osredotočila ves poljski izvoz v Gdanskó. S tem bi se poljski izvoz obvaroval nemške prehodne carine. Ko bo ta proga dograjena, bodo ustvarjeni predpogoji, da se bodo poljski lesni predmeti udomačili na svetovnem trgu. S tem dejstvom bodo morali računati predvsem narodni gospodarji tistih držav, kjer tvori izvoz lesa važno postavko njene trgovske bilance.

Gospodarsko življenje bi se še gotovo ugodneje razvijalo, če bi imela Poljska mesto prikrite diktature pravo parlamentarno vlado. Res je sicer začel poljski zloti naglo rasti, toda mogoče je to poteza mednarodnih spekulativ, da preprečijo poljski izvoz, a sedanji vladi se gotovo to dviganje ne more šteti v dobro. Socialna demokracija je za časa prevrata obljubljala rešiti nezaposlenost. A glad je 16. t. m. ravno tako prislil delavstvo v Varšavi k demonstracijam, kakor za časa desničarske vlade delavstvo v Lodzu. Najhujše pa je, da se Poljska ne more umiriti na znotraj od prevrata. Pilsudski se je maščeval nad tistimi generali, ki so ostali ob prevratu zvesti prisegi. Nekaj jih je zaprl, druge pa upokojil. Užaljen etični čut ljudstva je v veliki meri simpatiziral z njimi. Upokojenim generalom je dobro došlo, da je Pilsudski pred kratkim v svojem organu »Poljska Zbrojna« grozil sosednjim narodom s sabljo. Te dni začno izdajati list »Nowa poljska zbrojna«, ki bo nasledoval zlasti vojaška in zunanje politična vprašanja. Izdajajo ga generali Haller, Dowbor, Musinski in grof Szeptickij, ki je brat znanega ukrajinskega grško-ukr. nadškofa Szeptickega, kateri je moral toliko trpeti zavoljo slovenskega obreda in svoje ukrajinske narodnosti. Ravno sedaj, ko gre zato, ali dobi Poljska vstop v Zvezo narodov in s tem potreben ugled v mednarodnih stikih, bo lahko delal ta novi list vladi v domovini velike težave.

Dobro znamenje sedanje vlade pa je, da je v zunanji politiki napram Rusiji zadržala pravec, ki ga je pokazal dr. Skrzinski, najboljši dosedanji poljski zunanji minister. S sovjetsko Rusijo je sklenila konzularno konvencijo in ravno te dni je imenovala za poljskega konzula v Leningradu Babinskega, v Kijevu pa R. Starna, dosedanega konzula v Kölnu. Ugled vsega slovenskega sveta bi se mogoče dvignil, ako bo poljska diplomacija uživala tudi pod sedanjo vlado tak vpliv kakor za dr. Skrzinskega in ako se ji posreči dobiti stalno mesto v Zvezi narodov.

Prosveša

Nekaj podatkov o sezoni 1925/26 v ljubljanskem Narodnem gledališču. Tekom sezone 1925/26 je dala gledališka uprava 427 predstav in sicer 219 v drami, 208 pa v operi. Poleg tega je bilo še 12 drugih prireditev v obeh gledališčih. Članstvo je odigralo v sezoni v drami 26, v operi pa 34 del. Od teh je bilo 24 slovenskih, 25 romanskih, 10 germanških in 1 madžarsko delo. Drama je vpizorila prvokrat na slovenskem odru 17 novitet, dve deli je pa popolnoma na novo naštudirala in vpizorila. Iz repertoarjev prejšnjih sezon se je igralo v drami 6 del. Ako razdelimo dramski repertoar po narodnosti avtorjev, dobimo sledečo sliko: 8 slovenskih, 1 hrvatsko, 2 češki, 2 ruski, 1 francosko, 8 angleških, 2 italijanski, 1 nordijsko in 1 nemško delo. (Pri tem vštajemo tudi »Scampolo«, ki so ga vpizorili člani Združenja sami.) Opernih novitet tekom sezone 1925/26, ki so se prvokrat izvajale na slovenskem odru je bilo 7, opereta 1, baletov 5 in 1 simfonično delo za soli, zbor in orkester. Popolnoma na novo je naštudirala tekom sezone tudi 7 del. Iz prejšnjih repertoarjev se je igralo 13 del. Od vpizorjenih del sta bili dve slovenski, 4 hrvatska, 3 češka in 2 ruski deli, dalje 14 romanskih, 8 nemških in 1 madžarsko delo. V drami so bile sledeče premiere: Milčinski »Krpna mlajši«, Golar »Zapeljivka«, Finžgar »Naša krič«, Jurčič-Golia »Deseti brat«, Petrovič »Vozel«, Langer »Periferija«, Scheinpfing »Druga mladost«, Andrejev »Profesor Storic«, Wildrac »Ladja Tenacity«, Mannes »Pegica mojega srca«, Shakespeare »Zimska pravljica«, Shaw »Obrt gospe Warren«, Neil »Ana Christie«, Shaw »Pigmalion«, Pirandello »Henrik IV.«, Ibsen »Borkmann«, Goethe »Ifigenija na Tavridi«. Operne premiere pa so bile sledeče: Gerbič »Nabor«, Hatze »Povratek«, Foerster »Eva«, Wolff-Ferrari »Zvedave žene«, Catalani »La Wally«, Dalbert »Mrtev oči«, Mozart »Figarova svatba«. Baleti: Baranovič »Svatova« in »Licitarsko srce«, Szilagitski »Faunova noč«, Rimski-Korzakov »Capriccio espagnole«, Weber »Poziv na ples«. Opereta: Calmann »Grofica Marica« in koncert Novak »Vihar«. Popolnoma na novo so se naštudirala dela: Musorgski »Boris Godunov«, Massenet »Manon« in »Zongler Naše Ljube Gospe«, Offenbach »Orfej v podzemlju«, Puccini »Gianni Schicchi«, Wagner »Večni mornar« in »Tannhäuser«.

Abesinija je carstvo, ki ima edino na svetu en sam časopis — Berhanena Salam — (Luč in mir) ter izhaja že tri leta vsaktedensko. Tiskana je v prastari etiopski pisavi. Vsebinsko tvori: chronique scandaleuse in dolga poročila o

Poljska se resno trudi, da obdrži cene svojega lesa pod svetovno ceno. Iz tega razloga namerava zgraditi železnico Bialystok—Ostrolenka—Mlava, ki bi se izognila vzhodne Prusije in Kraljevca (Königsberg), ki je na nemškem ozemlju in bi osredotočila ves poljski izvoz v Gdanskó. S tem bi se poljski izvoz obvaroval nemške prehodne carine. Ko bo ta proga dograjena, bodo ustvarjeni predpogoji, da se bodo poljski lesni predmeti udomačili na svetovnem trgu. S tem dejstvom bodo morali računati predvsem narodni gospodarji tistih držav, kjer tvori izvoz lesa važno postavko njene trgovske bilance.

Gospodarsko življenje bi se še gotovo ugodneje razvijalo, če bi imela Poljska mesto prikrite diktature pravo parlamentarno vlado. Res je sicer začel poljski zloti naglo rasti, toda mogoče je to poteza mednarodnih spekulativ, da preprečijo poljski izvoz, a sedanji vladi se gotovo to dviganje ne more šteti v dobro. Socialna demokracija je za časa prevrata obljubljala rešiti nezaposlenost. A glad je 16. t. m. ravno tako prislil delavstvo v Varšavi k demonstracijam, kakor za časa desničarske vlade delavstvo v Lodzu. Najhujše pa je, da se Poljska ne more umiriti na znotraj od prevrata. Pilsudski se je maščeval nad tistimi generali, ki so ostali ob prevratu zvesti prisegi. Nekaj jih je zaprl, druge pa upokojil. Užaljen etični čut ljudstva je v veliki meri simpatiziral z njimi. Upokojenim generalom je dobro došlo, da je Pilsudski pred kratkim v svojem organu »Poljska Zbrojna« grozil sosednjim narodom s sabljo. Te dni začno izdajati list »Nowa poljska zbrojna«, ki bo nasledoval zlasti vojaška in zunanje politična vprašanja. Izdajajo ga generali Haller, Dowbor, Musinski in grof Szeptickij, ki je brat znanega ukrajinskega grško-ukr. nadškofa Szeptickega, kateri je moral toliko trpeti zavoljo slovenskega obreda in svoje ukrajinske narodnosti. Ravno sedaj, ko gre zato, ali dobi Poljska vstop v Zvezo narodov in s tem potreben ugled v mednarodnih stikih, bo lahko delal ta novi list vladi v domovini velike težave.

Dobro znamenje sedanje vlade pa je, da je v zunanji politiki napram Rusiji zadržala pravec, ki ga je pokazal dr. Skrzinski, najboljši dosedanji poljski zunanji minister. S sovjetsko Rusijo je sklenila konzularno konvencijo in ravno te dni je imenovala za poljskega konzula v Leningradu Babinskega, v Kijevu pa R. Starna, dosedanega konzula v Kölnu. Ugled vsega slovenskega sveta bi se mogoče dvignil, ako bo poljska diplomacija uživala tudi pod sedanjo vlado tak vpliv kakor za dr. Skrzinskega in ako se ji posreči dobiti stalno mesto v Zvezi narodov.

Prosveša

Nekaj podatkov o sezoni 1925/26 v ljubljanskem Narodnem gledališču. Tekom sezone 1925/26 je dala gledališka uprava 427 predstav in sicer 219 v drami, 208 pa v operi. Poleg tega je bilo še 12 drugih prireditev v obeh gledališčih. Članstvo je odigralo v sezoni v drami 26, v operi pa 34 del. Od teh je bilo 24 slovenskih, 25 romanskih, 10 germanških in 1 madžarsko delo. Drama je vpizorila prvokrat na slovenskem odru 17 novitet, dve deli je pa popolnoma na novo naštudirala in vpizorila. Iz repertoarjev prejšnjih sezon se je igralo v drami 6 del. Ako razdelimo dramski repertoar po narodnosti avtorjev, dobimo sledečo sliko: 8 slovenskih, 1 hrvatsko, 2 češki, 2 ruski, 1 francosko, 8 angleških, 2 italijanski, 1 nordijsko in 1 nemško delo. (Pri tem vštajemo tudi »Scampolo«, ki so ga vpizorili člani Združenja sami.) Opernih novitet tekom sezone 1925/26, ki so se prvokrat izvajale na slovenskem odru je bilo 7, opereta 1, baletov 5 in 1 simfonično delo za soli, zbor in orkester. Popolnoma na novo je naštudirala tekom sezone tudi 7 del. Iz prejšnjih repertoarjev se je igralo 13 del. Od vpizorjenih del sta bili dve slovenski, 4 hrvatska, 3 češka in 2 ruski deli, dalje 14 romanskih, 8 nemških in 1 madžarsko delo. V drami so bile sledeče premiere: Milčinski »Krpna mlajši«, Golar »Zapeljivka«, Finžgar »Naša krič«, Jurčič-Golia »Deseti brat«, Petrovič »Vozel«, Langer »Periferija«, Scheinpfing »Druga mladost«, Andrejev »Profesor Storic«, Wildrac »Ladja Tenacity«, Mannes »Pegica mojega srca«, Shakespeare »Zimska pravljica«, Shaw »Obrt gospe Warren«, Neil »Ana Christie«, Shaw »Pigmalion«, Pirandello »Henrik IV.«, Ibsen »Borkmann«, Goethe »Ifigenija na Tavridi«. Operne premiere pa so bile sledeče: Gerbič »Nabor«, Hatze »Povratek«, Foerster »Eva«, Wolff-Ferrari »Zvedave žene«, Catalani »La Wally«, Dalbert »Mrtev oči«, Mozart »Figarova svatba«. Baleti: Baranovič »Svatova« in »Licitarsko srce«, Szilagitski »Faunova noč«, Rimski-Korzakov »Capriccio espagnole«, Weber »Poziv na ples«. Opereta: Calmann »Grofica Marica« in koncert Novak »Vihar«. Popolnoma na novo so se naštudirala dela: Musorgski »Boris Godunov«, Massenet »Manon« in »Zongler Naše Ljube Gospe«, Offenbach »Orfej v podzemlju«, Puccini »Gianni Schicchi«, Wagner »Večni mornar« in »Tannhäuser«.

Abesinija je carstvo, ki ima edino na svetu en sam časopis — Berhanena Salam — (Luč in mir) ter izhaja že tri leta vsaktedensko. Tiskana je v prastari etiopski pisavi. Vsebinsko tvori: chronique scandaleuse in dolga poročila o

Poljska se resno trudi, da obdrži cene svojega lesa pod svetovno ceno. Iz tega razloga namerava zgraditi železnico Bialystok—Ostrolenka—Mlava, ki bi se izognila vzhodne Prusije in Kraljevca (Königsberg), ki je na nemškem ozemlju in bi osredotočila ves poljski izvoz v Gdanskó. S tem bi se poljski izvoz obvaroval nemške prehodne carine. Ko bo ta proga dograjena, bodo ustvarjeni predpogoji, da se bodo poljski lesni predmeti udomačili na svetovnem trgu. S tem dejstvom bodo morali računati predvsem narodni gospodarji tistih držav, kjer tvori izvoz lesa važno postavko njene trgovske bilance.

Gospodarsko življenje bi se še gotovo ugodneje razvijalo, če bi imela Poljska mesto prikrite diktature pravo parlamentarno vlado. Res je sicer začel poljski zloti naglo rasti, toda mogoče je to poteza mednarodnih spekulativ, da preprečijo poljski izvoz, a sedanji vladi se gotovo to dviganje ne more šteti v dobro. Socialna demokracija je za časa prevrata obljubljala rešiti nezaposlenost. A glad je 16. t. m. ravno tako prislil delavstvo v Varšavi k demonstracijam, kakor za časa desničarske vlade delavstvo v Lodzu. Najhujše pa je, da se Poljska ne more umiriti na znotraj od prevrata. Pilsudski se je maščeval nad tistimi generali, ki so ostali ob prevratu zvesti prisegi. Nekaj jih je zaprl, druge pa upokojil. Užaljen etični čut ljudstva je v veliki meri simpatiziral z njimi. Upokojenim generalom je dobro došlo, da je Pilsudski pred kratkim v svojem organu »Poljska Zbrojna« grozil sosednjim narodom s sabljo. Te dni začno izdajati list »Nowa poljska zbrojna«, ki bo nasledoval zlasti vojaška in zunanje politična vprašanja. Izdajajo ga generali Haller, Dowbor, Musinski in grof Szeptickij, ki je brat znanega ukrajinskega grško-ukr. nadškofa Szeptickega, kateri je moral toliko trpeti zavoljo slovenskega obreda in svoje ukrajinske narodnosti. Ravno sedaj, ko gre zato, ali dobi Poljska vstop v Zvezo narodov in s tem potreben ugled v mednarodnih stikih, bo lahko delal ta novi list vladi v domovini velike težave.

Dobro znamenje sedanje vlade pa je, da je v zunanji politiki napram Rusiji zadržala pravec, ki ga je pokazal dr. Skrzinski, najboljši dosedanji poljski zunanji minister. S sovjetsko Rusijo je sklenila konzularno konvencijo in ravno te dni je imenovala za poljskega konzula v Leningradu Babinskega, v Kijevu pa R. Starna, dosedanega konzula v Kölnu. Ugled vsega slovenskega sveta bi se mogoče dvignil, ako bo poljska diplomacija uživala tudi pod sedanjo vlado tak vpliv kakor za dr. Skrzinskega in ako se ji posreči dobiti stalno mesto v Zvezi narodov.

Prosveša

Nekaj podatkov o sezoni 1925/26 v ljubljanskem Narodnem gledališču. Tekom sezone 1925/26 je dala gledališka uprava 427 predstav in sicer 219 v drami, 208 pa v operi. Poleg tega je bilo še 12 drugih prireditev v obeh gledališčih. Članstvo je odigralo v sezoni v drami 26, v operi pa 34 del. Od teh je bilo 24 slovenskih, 25 romanskih, 10 germanških in 1 madžarsko delo. Drama je vpizorila prvokrat na slovenskem odru 17 novitet, dve deli je pa popolnoma na novo naštudirala in vpizorila. Iz repertoarjev prejšnjih sezon se je igralo v drami 6 del. Ako razdelimo dramski repertoar po narodnosti avtorjev, dobimo sledečo sliko: 8 slovenskih, 1 hrvatsko, 2 češki, 2 ruski, 1 francosko, 8 angleških, 2 italijanski, 1 nordijsko in 1 nemško delo. (Pri tem vštajemo tudi »Scampolo«, ki so ga vpizorili člani Združenja sami.) Opernih novitet tekom sezone 1925/26, ki so se prvokrat izvajale na slovenskem odru je bilo 7, opereta 1, baletov 5 in 1 simfonično delo za soli, zbor in orkester. Popolnoma na novo je naštudirala tekom sezone tudi 7 del. Iz prejšnjih repertoarjev se je igralo 13 del. Od vpizorjenih del sta bili dve slovenski, 4 hrvatska, 3 češka in 2 ruski deli, dalje 14 romanskih, 8 nemških in 1 madžarsko delo. V drami so bile sledeče premiere: Milčinski »Krpna mlajši«, Golar »Zapeljivka«, Finžgar »Naša krič«, Jurčič-Golia »Deseti brat«, Petrovič »Vozel«, Langer »Periferija«, Scheinpfing »Druga mladost«, Andrejev »Profesor Storic«, Wildrac »Ladja Tenacity«, Mannes »Pegica mojega srca«, Shakespeare »Zimska pravljica«, Shaw »Obrt gospe Warren«, Neil »Ana Christie«, Shaw »Pigmalion«, Pirandello »Henrik IV.«, Ibsen »Borkmann«, Goethe »Ifigenija na Tavridi«. Operne premiere pa so bile sledeče: Gerbič »Nabor«, Hatze »Povratek«, Foerster »Eva«, Wolff-Ferrari »Zvedave žene«, Catalani »La Wally«, Dalbert »Mrtev oči«, Mozart »Figarova svatba«. Baleti: Baranovič »Svatova« in »Licitarsko srce«, Szilagitski »Faunova noč«, Rimski-Korzakov »Capriccio espagnole«, Weber »Poziv na ples«. Opereta: Calmann »Grofica Marica« in koncert Novak »Vihar«. Popolnoma na novo so se naštudirala dela: Musorgski »Boris Godunov«, Massenet »Manon« in »Zongler Naše Ljube Gospe«, Offenbach »Orfej v podzemlju«, Puccini »Gianni Schicchi«, Wagner »Večni mornar« in »Tannhäuser«.

Abesinija je carstvo, ki ima edino na svetu en sam časopis — Berhanena Salam — (Luč in mir) ter izhaja že tri leta vsaktedensko. Tiskana je v prastari etiopski pisavi. Vsebinsko tvori: chronique scandaleuse in dolga poročila o

Poljska se resno trudi, da obdrži cene svojega lesa pod svetovno ceno. Iz tega razloga namerava zgraditi železnico Bialystok—Ostrolenka—Mlava, ki bi se izognila vzhodne Prusije in Kraljevca (Königsberg), ki je na nemškem ozemlju in bi osredotočila ves poljski izvoz v Gdanskó. S tem bi se poljski izvoz obvaroval nemške prehodne carine. Ko bo ta proga dograjena, bodo ustvarjeni predpogoji, da se bodo poljski lesni predmeti udomačili na svetovnem trgu. S tem dejstvom bodo morali računati predvsem narodni gospodarji tistih držav, kjer tvori izvoz lesa važno postavko njene trgovske bilance.

Gospodarsko življenje bi se še gotovo ugodneje razvijalo, če bi imela Poljska mesto prikrite diktature pravo parlamentarno vlado. Res je sicer začel poljski zloti naglo rasti, toda mogoče je to poteza mednarodnih spekulativ, da preprečijo poljski izvoz, a sedanji vladi se gotovo to dviganje ne more šteti v dobro. Socialna demokracija je za časa prevrata obljubljala rešiti nezaposlenost. A glad je 16. t. m. ravno tako prislil delavstvo v Varšavi k demonstracijam, kakor za časa desničarske vlade delavstvo v Lodzu. Najhujše pa je, da se Poljska ne more umiriti na znotraj od prevrata. Pilsudski se je maščeval nad tistimi generali, ki so ostali ob prevratu zvesti prisegi. Nekaj jih je zaprl, druge pa upokojil. Užaljen etični čut ljudstva je v veliki meri simpatiziral z njimi. Upokojenim generalom je dobro došlo, da je Pilsudski pred kratkim v svojem organu »Poljska Zbrojna« grozil sosednjim narodom s sabljo. Te dni začno izdajati list »Nowa poljska zbrojna«, ki bo nasledoval zlasti vojaška in zunanje politična vprašanja. Izdajajo ga generali Haller, Dowbor, Musinski in grof Szeptickij, ki je brat znanega ukrajinskega grško-ukr. nadškofa Szeptickega, kateri je moral toliko trpeti zavoljo slovenskega obreda in svoje ukrajinske narodnosti. Ravno sedaj, ko gre zato, ali dobi Poljska vstop v Zvezo narodov in s tem potreben ugled v mednarodnih stikih, bo lahko delal ta novi list vladi v domovini velike težave.

Dobro znamenje sedanje vlade pa je, da je v zunanji politiki napram Rusiji zadržala pravec, ki ga je pokazal dr. Skrzinski, najboljši dosedanji poljski zunanji minister. S sovjetsko Rusijo je sklenila konzularno konvencijo in ravno te dni je imenovala za poljskega konzula v Leningradu Babinskega, v Kijevu pa R. Starna, dosedanega konzula v Kölnu. Ugled vsega slovenskega sveta bi se mogoče dvignil, ako bo poljska diplomacija uživala tudi pod sedanjo vlado tak vpliv kakor za dr. Skrzinskega in ako se ji posreči dobiti stalno mesto v Zvezi narodov.

Prosveša

Nekaj podatkov o sezoni 1925/26 v ljubljanskem Narodnem gledališču. Tekom sezone 1925/26 je dala gledališka uprava 427 predstav in sicer 219 v drami, 208 pa v operi. Poleg tega je bilo še 12 drugih prireditev v obeh gledališčih. Članstvo je odigralo v sezoni v drami 26, v operi pa 34 del. Od teh je bilo 24 slovenskih, 25 romanskih, 10 germanških in 1 madžarsko delo. Drama je vpizorila prvokrat na slovenskem odru 17 novitet, dve deli je pa popolnoma na novo naštudirala in vpizorila. Iz repertoarjev prejšnjih sezon se je igralo v drami 6 del. Ako razdelimo dramski repertoar po narodnosti avtorjev, dobimo sledečo sliko: 8 slovenskih, 1 hrvatsko, 2 češki, 2 ruski, 1 francosko, 8 angleških, 2 italijanski, 1 nordijsko in 1 nemško delo. (Pri tem vštajemo tudi »Scampolo«, ki so ga vpizorili člani Združenja sami.) Opernih novitet tekom sezone 1925/26, ki so se prvokrat izvajale na slovenskem odru je bilo 7, opereta 1, baletov 5 in 1 simfonično delo za soli, zbor in orkester. Popolnoma na novo je naštudirala tekom sezone tudi 7 del. Iz prejšnjih repertoarjev se je igralo 13 del. Od vpizorjenih del sta bili dve slovenski, 4 hrvatska, 3 češka in 2 ruski deli, dalje 14 romanskih, 8 nemških in 1 madžarsko delo. V drami so bile sledeče premiere: Milčinski »Krpna mlajši«, Golar »Zapeljivka«, Finžgar »Naša krič«, Jurčič-Golia »Deseti brat«, Petrovič »Vozel«, Langer »Periferija«, Scheinpfing »Druga mladost«, Andrejev »Profesor Storic«, Wildrac »Ladja Tenacity«, Mannes »Pegica mojega srca«, Shakespeare »Zimska pravljica«, Shaw »Obrt gospe Warren«, Neil »Ana Christie«, Shaw »Pigmalion«, Pirandello »Henrik IV.«, Ibsen »Borkmann«, Goethe »Ifigenija na Tavridi«. Operne premiere pa so bile sledeče: Gerbič »Nabor«, Hatze »Povratek«, Foerster »Eva«, Wolff-Ferrari »Zvedave žene«, Catalani »La Wally«, Dalbert »Mrtev oči«, Mozart »Figarova svatba«. Baleti: Baranovič »Svatova« in »Licitarsko srce«, Szilagitski »Faunova noč«, Rimski-Korzakov »Capriccio espagnole«, Weber »Poziv na ples«. Opereta: Calmann »Grofica Marica« in koncert Novak »Vihar«. Popolnoma na novo so se naštudirala dela: Musorgski »Boris Godunov«, Massenet »Manon« in »Zongler Naše Ljube Gospe«, Offenbach »Orfej v podzemlju«, Puccini »Gianni Schicchi«, Wagner »Večni mornar« in »Tannhäuser«.

Abesinija je carstvo, ki ima edino na svetu en sam časopis — Berhanena Salam — (Luč in mir) ter izhaja že tri leta vsaktedensko. Tiskana je v prastari etiopski pisavi. Vsebinsko tvori: chronique scandaleuse in dolga poročila o

Poljska se resno trudi, da obdrži cene svojega lesa pod svetovno ceno. Iz tega razloga namerava zgraditi železnico Bialyst

Gospodarstvo

Stanje italijanskega gospodarstva.

Konjunktura v italijanskem gospodarstvu je sicer malo ponehala, vendar pa je zaposlenost v industriji še vedno dobra, tako da se število brezposelnih ni povečalo. Italijanska statistika navaja za junij 98.000 brezposelnih napram 156.000 koncem leta 1925. Nizko stanje delavskih mezd in nizko stanje lire omogoča večji izvoz. Seveda se je tudi italijanska industrija z uspehom prilagodila novim razmeram in novim možnostim izvoza. Avtomobilska industrija sicer trpi vsled francoske konkurence na evropskem trgu, zato pa je hitro poiskala nove odjemalce v prekomorskih državah (predvsem v Indiji in Avstraliji). To ji je tako dobro uspelo, da je bila letos v stanju povišati izvoz avtomobilov za 40% po številu in 20% po vrednosti. Drugi faktor, ki pride glede zaposlenosti industrije v poštev je dejstvo, da si italijanska industrija v svrhu povečanja obratov z lahkoto pridobi potreben kapital potom novih emisij delnic. Kapital delniških družb se je od pridelka leta 1925. do koncem junija 1926., torej v enem letu in pol zvišal za 38% od 28.4 milijarde lir na 38.8 milijarde lir.

Po vzorcu avtomobilske industrije namerava novoustanovljeni institut za pospeševanje izvoza (Istituto Nazionale per l'Exportazione) tudi ostali industriji pridobiti novih odjemalcev in pritegniti k izvozu tudi malo industrijo in obrt. Na čelu tega instituta stoji znani gospodarski praktik in industrijalec Pirelli.

Ker je pričakovati, da se bo s povratkom k zlati valuti ustavil tudi v Italiji tempo razširjanja obratov in da se bodo poslabšale možnosti izvoza, zato skuša fašistična vlada z novim industrijskim zakonom in zakonom o strokovnih organizacijah vnaprej paralizirati morebitno deflacijsko krizo. Delavstvu je prepovedala vsak štrajk in upa, da se ji bo posrečilo obdržati na nizkem nivoju ne samo rento podjetnika, temveč tudi mezde delavca. Iz enakih razlogov se je tudi z dekretom od 30. junija t. l. glede delovnega časa vpejla deveta ura. Ti navedeni ukrepi italijanske vlade morejo sicer zavleči posledice stabilizacije lire, katero je sedaj gotovo pričakovati, ne morejo pa gospodarsko obvarovati deflacijske krize. Kajti težko je verjeti, da se bo italijanski vladi posrečilo potom diktiranih nizkih mezd, preprečiti izravnavo italijanskih cen s svetovnimi cenami, in odstraniti notranjo tendenco k naraščanju cen, ki se bo pojavila vsled kalkulacije na stabilni bazi. — Za enkrat pa moramo vendar računati z močnim pritiskom italijanske industrije na vseh svetovnih trgih.

Trgovska akademija v Mariboru.

Maribor, 25. avgusta.

Pred dobrim mesecem so dnevniki prinesli novico, da je minister za trgovino predložil v podpis odredbo, naj se dosedanja dveletna trgovska šola v Mariboru pretvori v trgovsko akademijo.

Mariborski trgovski krogi so to misel pozdravili z izrednim veseljem. Kajti ravno Maribor, ki je danes predvsem industrijsko in trgovsko mesto, ki mora pa vsled svoje lege

postati še strokovno izvozno mesto, nujno potrebuje za svoj razvoj trgovsko akademijo, da morejo ravno industrijski in trgovski krogi izšolati svoj naraščaj res tako, da se morejo znesti na napredek svojega dela.

»Trgovina«, glasilo kluba trgovskih akademikov v Ljubljani, piše v svoji št. 4. letnik prvi, v uvodnem članku o tej trgovski akademiji v Mariboru, kjer pa zaradi že naraščajočega pritiska med trgovsko-akademikim naraščajo nastopa zoper ustanovitev te akademije. Ne rečemo, da ta pomislek ni utemeljen, vendar po našem mnenju nikakor ne toliko, da bi smel ovirati razvoj, ki bi ga trgovska akademija v Mariboru gotovo povzročila posebno za Maribor. Pač pa mora ta pomislek utreti novo pot, da se začne namreč istočasno brigati naša trgovska javnost tudi za to, kako absolutno trgovsko akademije oskrbeti službo. Res da je trenutno velika stagnacija v trgovstvu, tudi, kar zadeva službo, a gotovo je, da bo to prej ali slej minilo.

Ob volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico se je že sprožilo tudi to vprašanje, kako naj se bodisi v ožji bodisi v širni domovini, bodisi pa tudi kjerkoli izven države domačim absolutom oskrbijo mesta, kjer bodo v svoji službi lahko živeli in obenem služili splošnemu narodnemu gospodarstvu.

Zato mislimo, da so vse te ovire, ki si jih uvodnik v »Trgovini« predstavljajo, da bodo absolventi nove trgovske akademije gotovo hvaležni za izobrazbo, ki jo bodo na novem zavodu sprejeli, zato pričakujemo vsesplošne podpore. Javnost le želi, da jo merodajni krogi o novem zavodu čim prej natančno obvestijo.

Mlekarske in sirsarske razstave, ki se priredi v okviru Pokrajinskih razstav »Ljubljana v jeseni« od 4.—13. septembra 1926, se udeležijo 26 slovenskih mlekaren in sirsars. Na ogled in poskušnjo bodo najrazličnejši sirsarski in mlekarski izdelki in prvič bo občinstvu na razpolago tudi ajdamski sir. Na razstavi bo v polnem obratu tudi velika moderna mlekarna.

Buteljska vina na Pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni« od 4. do 15. septembra 1926. Mnogo je že bilo pri nas v Sloveniji vinskih razstav, vendar bo to prva v tako velikem obsegu. Razstavljenih bo preko 40 različnih vrst vina iz vseh slovenskih vinorodnih gor. Vina bodo občinstvu po kazarhah na razpolago za poskušnjo. Poleg tega obratuje, kakor običajno pri vselejnjih tudi ves vinski oddelek, ki bo letos nudil poleg dobre kapljice še mnogo drugega prestrga razvedrila.

Za racionalizacijo poljedelstva. Trgovska zbornica za Banat v Velikem Bečkereku je v svojem odgovoru na trgovskega ministra, ob priliki gospodarske konference v Beogradu dne 21. avgusta, izjavila, da smatra intenzivnejše obdelovanje zemlje in intenzivnejšo produkcijo žita v inozemstvu kot glavni vzrok današnje krize našega poljedelstva. Vseled omenjenega dejstva je naša konkurenčna zmožnost zelo oslabiljena. Nič bolje ne stoji z živinorejo. Živina je danes kvalitativno mnogo slabša kot pred vojno. — Veseli nas, da je tudi banatska zbornica prišla do spoznanja, da današnji način produkcije z ozirom na inozemsko konkurenco ne zadošča in da je treba tudi pri nas prijeti z intenzivnejšim obdelovanjem zemlje in racionalizacijo produkcijskih metod. Naš list je že pred tednom v daljšem članku opozoril na važnost tega perečega vprašanja.

Naši leteti dolgovi. V finančnem ministrstvu se je sestala komisija, ki ima nalogo, da preišče vse pogoje, pod katerimi bi se moglo regulirati naše letete državne dolgeve. — Ni nam sicer znano, kakšno višino zavzemajo ti leteti dolgovi, vendar pa se iz znanih okolišnosti da sklepati, da so isti močno narasli. Po tej vesti iz Beograda gre najbrže za konsolidacijo tega dolga, potom izdaje dr-

žavnih bonov z gotovim obrestovanjem in kratkim amortizacijskim rokom.

Povoljno razvijanje avstrijskih državnih financ. V prvem polletju tekočega leta zaznamujejo avstrijske državne finance nepričakovan uspeh. Državni dohodki niso samo dosegli preliminiranih dohodkov, temveč jih celo znatno preokorajili in to navzile latentne krize, v kateri se nahaja avstrijsko gospodarstvo. Faktični dohodki so znašali 480 milij. šilingov, preliminirani pa so bili na 372 milijonov šilingov.

Prvi večji trgovski kontakt Jugoslavije z Rusijo. Jugoslovanski industriji tanina (kostanjevega ekstrakta) se je posrečilo skleniti dobavo tanina za Rusijo. Te dni je bilo preko Sušaka odposlano 50 vagonov tanina, namenjenega za Odeso. Skrajni čas bi že bil, da tudi Jugoslavija naveže z Rusijo trgovske stike. Naša industrija kos in emajlirane posode bi lahko v velikih množinah izvažala v Rusijo, kjer je že iz predvojnega časa znana. — Pri tej priliki bodi še omenjeno, da so jugoslovanske tovarne tanina v mednarodnem kartelu, medtem ko so italijanske tovarne iz njega izstopile.

Kongres obrtnih zadrug kralj. SHS. Glavna zveza obrtnih zadrug se sklicala za 28. in 29. avgust kongres vseh obrtnih zadrug v naši državi. Razpravljalo se bo o stanju našega obrtništva, o novem obrtnem zakonu, o obrtni banki itd. Obiskovalcem kongresa je prometno ministrstvo odobrilo 50% popust na vseh železnicah.

Poljsko-čehoslovski lesni kartel. Po vesteh, ki jih prinaša »Vossische Zeitung«, je sigurno pričakovati, da se še pred zimo ustanovi poljsko-čehoslovski lesni kartel. Akcijo podpira predvsem Poljska poljedelska banka, ki je tudi spgožila to vprašanje.

Nameravano znatno povečanje grške trgovske mornarice. Vodilne grške paroplovne družbe nameravajo znatno povečati svojo tonažo, tako da bo grška trgovska mornarica zavzela vodilno vlogo v vzhodnem delu Sredozemskega in Črnega morja. Grški »Lloyd« se pogaja z družbo Vickers radi gradnje 18 srednjevelikih parnikov za službo v Sredozemskem in Črnem morju. Tonaža posameznih parnikov bo znašala 4—8000 ton.

Polom dunajske banke. Neue Wiener Bankgesellschaft je zaprosila za uvedbo poravnalnega postopanja. Pasive znašajo približno 100 milijard avstr. kron.

Mednarodna konferenca za ustanovitev svetovne prodajne organizacije za pšenico. Severnoameriške in kanadske organizacije producentov pšenice nameravajo sklicati konferenco radi ustanovitve svetovne prodajne organizacije za pšenico. Namen organizacije bi bil, regulirati ceno pšenice in informirati svoje člane o stanju žetve v posameznih državah. Na konferenco bodo povabljeni zastopniki Avstralije, Argentine, Rusije in Indije.

Združenje nemške optične industrije. Vse vodilne družbe nemške optične industrije se nameravajo v kratkem združiti v eno samo delniško družbo. So to sledeče družbe: Goerz, Zeiss, Ica, Ernemann in Contessa Nettel, ki so tudi pri nas vsakemu poklicnemu fotografu in amaterju prav dobro znane. Namen združitve je stroga medsebojna razdelitev produkcije, zmanjšanje proizvodnih stroškov, poenostavljenje administrativne in uprave, odprava medsebojne konkurence in skupna prodajna organizacija. Nemška optična industrija je poleg barvne industrije po celem svetu najbolj poznana in upoštevana.

Borza

Dne 25. avgusta 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.507—13.547 (13.49—13.53), Italija 184.81—186.01 (183.65—184.85), New York 56.465—56.765 (56.46—56.76), London 275.23—276.43 (275.80 d.), Pariz 162.50—164.50 (163—165), Praga 167.53—168.53 (167.43—168.43), Dunaj 7.992—8.032 (7.99—8.03), Curih 10.948—10.988 (10.948—10.988), Amsterdam 22.75—22.85.

Curih. Belgrad 9.125 (9.125), Budimpešta 72.40 (72.45), Berlin 123.425 (123.325), Italija 16.97 (16.725), London 25.1525 (25.15125), New York 518 (517.875), Pariz 14.80 (14.825), Praga 15.35 (15.32), Dunaj 73.15 (73.10), Bukarešt 2.4125 (2.485), Sofija 3.7375 (3.73), Amsterdam 207.55 (207.55), Bruselj 14.30 (14.10).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.45, Kodanj 187.50, London 34.81, Milan 23.17, New York 705.45, Pariz 20.22, Varšava 78.55. Valute: dolarji 704, francoski frank 20.52, lira 22.30, dinar 12.52, čehoslovška krona 20.905.

Praga. Devize: Lira 110.87, Zagreb 59.46, Pariz 96.05, London 168.80, New York 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 75.25 den., vojna odškodnina 297 den., zastav. listi 20—22, kasa. zadolžnice 20—22, Celjska 193—196, Ljublj. kreditna 170 den., Merkantilna 90 den., Prastrediona 865—867.50, Slavenska 49 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 110 bl., Vevče 108 den., Stavbna 55—65, Sešir 104—104, zaklj. 104.

Zagreb. 7% invest. posoj. 75—75.5, agrari 40.5 bl., vojna odškodnina aranž. 297—298, kasa 297—299, avg. 297—298.5, sept. 300—301, Hrv. esk. 120 den., Kred. 101—102, Hipobanka 56—57, Jugobanka 92—93, Prastrediona 865—870, Ljublj. kreditna 165—170, Slavenska 50—52, Srpska 130 den., Litorale 8 bl., Eksploatacija 10—12, Sečera 370—385, Nihag 12 den., Gutmann 250—270, Slavex 122 d., Slavonija 32—33, Trbovlje 375—385, Vevče 108 d.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 833.000, Zivno 715.000, Alpine 365.500, Greinitz 116.000, Trbovlje 465.000, Hrv. esk. 162.000, Leykam 124.000, Hipobanka 74.000, Mundus 1.225.000, Slavonija 37.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami suhi, merkantilno tesani, 5-6, od 4 m naprej, 5-7, 5-6 m, 6-7, 4-9 m, 6-8, 4-10 m, 7-9, 5-12 m, 8-10, 5-10 m, 9-11, 6-12 m, feo meja 270 den., hrastovi plohi, od 60 do 130 mm, od 2.50 m dolž naprej, feo meja 1000 d., friz, od 4-10, 5-10 in od 25-60 cm, feo meja 1000 d. Žito in poljski pridelki: Pšenica nova, feo naklad. post. 260 bl., pšenica bačka stara, feo naklad. post. 292.50 bl., pšenica domača nova, feo naklad. post. 290 bl., koruza, feo vag. nakl. post. 180 bl., koruza, feo vag. sloj. post. 95 bl., laneno seme, feo Ljubljana 380 den., laneno seme Podravina, feo Ljubljana 370 den., seno sladko, stisnjeno, feo vag. sloj. post. 100 bl.

Sport

HAZENA.

Hazenska družina ljubljanske Atene je gostovala pretečno soboto in nedeljo v Splitu, kjer je odigrala dve prijateljski tekmi s hazeno Hajduka. Prvi dan so Ljubljancem zgubile igro s 5 : 6, drugi dan so se mogle revanžirati s sigurno zmago v razmerju 7 : 5. — Hazena Ilirije je absolvirala v nedeljo prijateljsko tekmo z »Muro« v Murski Soboti, ki je bila ta dan v jako dobri formi. Dosegla je proti prvaku Slovenije laskavo zmago v razmerju 8 : 5. Rezultat gre deloma na rovaš pristanosti sodnika, ki so zgrahale disciplino v družini Ilirije ter jo zavedle končno do nesportnega odstopa z igrišča sredi drugega polčasa.

Juniorske tekme SK Ilirije. Seja medklub-skega odbora danes, v četrtek ob 20. uri v kavarni »Evropa«. — Drugo kolo tekme za utešno darilo se odigra v soboto 28. popoldne, finale v nedeljo 29. t. m. dopoldne. Zrebanje se izvrši danes. Predsednik.

Zagrebska Viktorija, moštvo Premiera, reprezentativnega centerhalfa Zagreba, igra v nedeljo, 29. t. m. v Ljubljani prijateljsko tekmo z Ilirijo.

NAJBOLJŠI SPORT ZA ŽENSKO.

Angležinja Green trdi, da je najlepši, najboljši in najpripravniji sport za ženske tenis. Tudi kolesarstvo in plavanje je za ženske pripravno, če ju zmerno gojimo. Ker pa sedaj deklicam to ne zadostuje več, pravi Greenova, naj gojijo vse vrste, ki jih gojijo moški, razen nogometa, ki je naravnost škodljiv. Ne smejo pa preveč trenirati in je zato dobro, da se vaje tako priredijo, kakor zahteva za ženska narava. Se je po večini tudi že zgodilo.

VELIKANSKI AVTOMOBILNI KLUB.

Velika angleška avtomobilska zveza je praznovala 7. julija sprejem svojega 300.000. člana. Ustanovljena je bila leta 1905. od osemih avtomobilistov in se je razvijala od tedaj naprej v izrednem tempu. V lanskem juliju je štela že 250.000 članov in jih je sprejela nato v 12 mesecih kar 50.000. Njen prvi namen je bil, da ustvari cestno stražo, zaradi velikih policijskih kazni; ta straža obsega sedaj več kot 32.000 km cest, skoraj za zemeljski obseg. Njene obhodne straže, ki dajo vsakemu avtomobilistu potrebna pojasnila in so pri nevarnostih zmeraj pri rokah, so napravile lani pot 30 milijonov kilometrov = 750 zemskih obsegov.

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

»Toda kdo naj bi potem bil?«

»Namesto odgovora je vprašal detektiv:«

»Ali naj nadaljujem?«

»Da, prosim nadaljujte,« sem dejal in se vlegel nazaj, dočim sem prekrizal roke pod glavo. Napeto sem poslušal in detektiv je nadaljeval:

»Moja raziskovanja tukaj v okolici so me potrjevala bolj in bolj v sumnji, da se je tistega večera na dvorcu moralo dogoditi nekaj prav izrednega, nekaj odločilnega in resnega. In čim sem videl oskrbnika in sem govoril z mladim gospodarjem, sem bil o tem prepričan, da se skriva tam neka tajna, saj sem zaenkrat pri svojem umovanju le malo upošteval pripovedovanje o očetovi smrti. Toda moje misli so krožile neprestano okoli te reči, ni se hotelo ujemati, pa naj sem tudi spet in spet poskušal. V igri, ki sem jo igral, je bila očetova smrt važna poteza, ali — bolje rečeno — ta okoliščina je bila važna figura, samo da še nisem vedel, kam naj jo postavim, da bi na mali odločil vso igro. Spominjali se boste, da me je stara slika v Gjaernaesovi pisarni na steni zelo zanimala. Prav. Toda, ali se spominjate tudi na duri.«

»Duri?« sem vprašal. »Kaj menite?«

»Moj ljubi,« je nadaljeval Asbjörn Krag, »neznaten dogodek z zaprtimi durmi je bila ena izmed najvažnejših reči, ki smo jih doživeli pri obisku na Gjaernaesu. Ali imate zavažno samo to, kar se zgodi, in ne tudi tega kar se ne zgodi? Ako motrim pozornost dogodka okoli sebe, vem, da se bo sedaj to in to zgodilo, ako bo šlo vse svojo pravo pot. Ta način mišljenja mi je odkril dostikrat najbolj globoko skrite tajnosti. Ali se vam ni zdelo prav nič čudno, da gospodična Hilda pri obisku ni bila zraven?«

»Zato je imela svoj dober vzrok,« sem odgovoril.

»Bila je bolna in dogodki so jo prevzeli. Njen brat nam je povedal izrecno, da je odšla spat.«

»Prav dobro. Zato sem ga tudi prosil, da bi si smel ogledati notranjost dvorca.«

»Zato?«

»Da, zato, kajti sklepal sem, da ne bomo smeli videti njenega stanovanja, ako je gospodična res odšla spat. Toda zgodilo se je ravno to. Smeli smo si ogledati njeno svetlomodro spalnico. Ni je bilo tam.«

»Bila je pač drugje,« sem odvrnil, »bila je v sobi poleg knjižnice.«

»Zares, bila je za durmi. Toda sedaj vas prosim, spomnite se na neko stvar. Ko smo stali v knjižnici, sem se namenil iti skozi vrata, toda Gjaernaes mi je takoj zastopil pot. Že misel sama, da bi mogel zaiti tja, ga je navidezno prestrašila. V tem trenutku sem se popolnoma prepričal, da nekaj prikriva. Najbrž ste že uganili, kdo je bil v sobi poleg knjižnice?«

»Gospodična Hilda,« sem odvrnil.

»Skoro gotovo; toda skupaj z nekom drugim. In ta drugi je bil Gjaernaesov oče, stari mož, ki sva ga našla danes ponoči na vresi.«

Ležal sem s tresočimi se živci v postelji in poslušal detektivovo povest. Že davno sem bil vedel, kam hoče. Počasi sem se zatrdno prepričal, da sem vse, česar sem se spominjal, v prošli noči tudi res doživel in da nisem sanjal. Hotel sem ga pripraviti do tega, da bi to sam povedal... in vendar me je zadelo kakor silen sunek, ko sem ga z njegovim suhim glasom slišal reči: »Stari mož, ki sva ga danes ponoči našla na vresi mrtvega.«

Pri tem se je detektiv smehljaj in dostavil:

»Torej, dragi prijatelj, niste sanjali.«

»Uganili ste moje misli,« sem zamrmral.

Asbjörn Krag je obsedel molče za minuto dolgo. Njegov molk me je dušil. Postajal sem bolj in bolj razdražen in sem si želel detektiva daleč proč, da bi mogel vstati in iti na prost, svež zrak, ki sem ga slišal veti okoli hiše.

Opazoval sem Asbjörna Kraga. Sedel je med konom in posteljo; njegov izraziti presek, gladka pleša in njegovo široko čelo so se ostro odražali iz svetlobe. Zakaj ni govoril, na kaj je mislil? Nenadoma se je obrnil z obrazom proti meni. Njegove oči

so se mi zazdele za šipami ščipalnika nenaravno velike.

»Da,« je dejal, »berem lahko v vaši notranjosti, kakor v odprti knjigi.«

»Kdo ga je ubil?« sem zašepetal hitro.

»Kateraga izmed obeh?«

»Starega — očeta —, ki sva ga našla danes ponoči.«

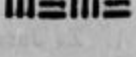
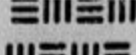
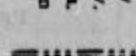
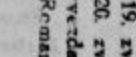
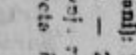
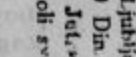
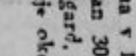
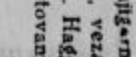
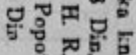
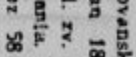
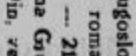
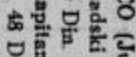
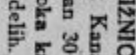
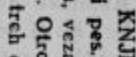
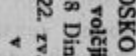
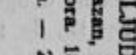
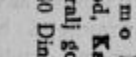
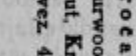
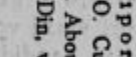
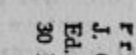
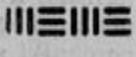
»Mar naj nadaljujem?« je vprašal Krag.

»Da,« sem odvrnil, dočim sem se zagledal v neko drugo mesto v sobi, »nadaljujete!«

Tako je začel detektiv znova:

»Ko sem zapuščal Gjaernaes, sem dobro videl kako se je dogovarjal gospodar z oskrbnikom, vendar sem se delal, kakor da bi ne bil ničesar zapazil, ker sem vedel, da je bil oskrbnik moj mož. Prej ali pozneje je moral priti ta človek k meni in mi pripovedovati, kar je vedel. Da je pa nekaj vedel, mi je bilo popolnoma jasno. Njegovo znanje ga je vznemirjalo, in njegova slaba vest mu je gledala iz oči. Stanujem v hotelu,« sem dejal, to je zadostovalo. Res je prišel tudi nekaj dni kasneje tja in mi vse pripovedoval. Medtem sem pa dobil nove podatke. Ko sem bil čul oskrbnikovo povest, sem bil prepričan, da skriva Gjaernaes na dvorcu svojega očeta. Ta okolnost pojasnjuje vso njegovo razdraženost in čudno obnašanje. Kar se tiče oskrbnika, živi gotovo še vedno v zmoti, da je Gjaernaes udeležen pri umoru na gozdarju. Saj je bilo pa res tudi čudno naključje, da je prejel pismo svojega očeta ravno tisti večer, ko se je dogodil zločin. Ko je bil Blinde zapustil dvorec, so je peljal Gjaernaes čez otok, da bi se sestal s starcem, ki je bil prišel s poštnim čolnom popolnoma na skrivaj na poljubno postajico. Zato je moral iti popolnoma tiho in sam, toda pri tem se je obnašal zelo nes pametno. Ako bi se ne bil tak popolnoma zanesel na oskrbnika, bi morda nikdar ne prišli do tega, rešiti to strašno zloigro.«

Detektiv je spet umolknil, nato je vzel počasi, skoro smešno počasi, cigarnico iz žepa. Izbral si je cigaro, jo prižgal, puhnil nekaj gostih, belih dimov v sobo in obsedel s cigarnico v roki.

Sezljisko prodajo po ameriškem sistemu obnovi zopet za letošnjo jesen domača tovarna

PETER KOZINA & KO., TRŽIČ

Prodaja se od 28. avgusta do 15. septembra velika zaloga osakorske obutve za dame in gospode, posebno pa ostanke posameznih parov za žensko mladino najboljše kvalitete po izredno znižanih cenah samo v lastnih prodajalnah

Ljubljana:
Aleksandrova c. 1 in Breg 20

Zagreb:
Račkova ulica 3

Beograd:
Knez Mihajlova 44

Ženski svet

Ameriški ženski svet.

»National Women's Party« (narodna ženska stranka) razpošilja na »ženske sveta« oglas, kjer jih opominja na potrebo ženske svetovne zveze. V poslovnem poročilu bere mo: »Me smo narodna stranka, politično neodvisna, v katero imajo pristop vse one ženske, ki jim je zahteva po svobodi ženske več kot izčrpano raziskovanje vseh narodnih in državnih zakonov, ki se tičejo položaja žensk po vsem svetu, v kolikor so nam bili ti zakoni dostopni. Na podlagi naših študij je naš oddelek za pravno varstvo državnih zakonov izdelal 506 zakonskih predlogov, ki se med drugim ozirajo na sledeča polja ženskega življenja:

Poročilo se nato na drobno peča s posameznimi delovnimi panogami organizacije. »Kot podlago našega boja za enako delovno možnost obeh spolov in za priznanje pravice, Enako plačilo za enako delo« zavržujemo sedaj izčrpano raziskovanje vseh narodnih in državnih zakonov, ki se tičejo položaja žensk po vsem svetu, v kolikor so nam bili ti zakoni dostopni. Na podlagi naših študij je naš oddelek za pravno varstvo državnih zakonov izdelal 506 zakonskih predlogov, ki se med drugim ozirajo na sledeča polja ženskega življenja:

Mati mora imeti do svojih zakonskih in nezakonskih otrok iste pravice kot oče. Zavreči se mora družinska postava, ki pozna samo očetovo pravo, ne pa materinega, zavoljo njene krivice in protinaravnosti. Isto delja o zaslužku; mož in žena imata isto pravico, da si zaslužita denar; pridobljeno je zmeraj last tistega, ki je zaslužil; zato morata pa tudi mož in žena oba skupaj skrbeti za družino, za otroke, po osebni zmogljivosti. Ženske dobijo pravico, da sklepajo pogodbe, ne da bi se bilo treba ozirati na dovoljenje ali ugovarjanje moža. Državljanstvo žene se ravna po njenem rojstnem kraju in ne po kraju njenega moža. Ni ga polja udeleževanja, ki bi smel biti ženskam zaprt, bodisi v industriji ali trgovini ali obrti, v vladni ali državni službi ali v učnem poklicu. Žena obdrži svoje deklisno ime in ostane svobodna osebnost. Samo ena morala je, ki naj bo za moškega in za žensko!

S ponosom omenja poročilo, da je bilo 60 teh postavljenih predlogov v posameznih državah Amerike že sprejetih in da se že uveljavljajo. Kongresu so predložili pravkar spet pet predlogov. Tičejo se dopustitve žensk k porotniški službi, vprašanja dediščine in dote in zahteve »Enako plačilo za enako delo«. Dobro organizirana ženska stranka podpira pri vsaki volitvi s svojimi tako bogatimi sredstvi kandidaturu žensk v kongres. Dotične kandidatkinje se pa morajo napram ženski stranki zavezati, da bodo dale vprašanju pravnega boja žensk zmeraj prednost pred vsemi drugimi političnimi vprašanji, in posebej še, da jim bo splošna ženska in človeška korist več kot vsaka strankarska korist. Narodna ženska stranka dela v vseh državah Amerike na to, da dobijo ženske javne službe. Kajti smisel svojega boja vidijo ameriške ženske v tem, da se vse javno življenje po njih vplivu v smislu socialnega skrbstva odstrani od potov prevelikega politikarstva, ki

ima v Evropi tako škodljive posledice. Vzrok tega razvoja v Evropi vidijo Američanke v predolgo že trajajočem izključno moškem vodstvu.

Končno se obrne predsednica gospa Oliver Belmont še enkrat na inozemstvo: »Da moremo z ženskami sveta tako tesno kot le mogoče skupaj delovati, smo že pred letom priključile naši stranki Mednarodni ženski svet. Na temelju človeškega sočutja, ki je v srcu vsake materske ženske tako globoko vkoreninjeno, bomo poskušale ustvariti in ohraniti človeško slovo v smislu trajnega svetovnega miru.«

Tisoč niti ima mreža, ki jo spenja misel o »Equal Rights« (enake pravice) okoli vsega sveta. V industriji, trgovini in umetnosti dokazujejo ženske, da se njih spol glede zmogljivosti, moči in morale ne sme zastavljati kot manj vreden. Pred kratkim so nekatere prav podjetne ženske ustanovile v New Yorku »žensko gledališče«. Samo pri najtežjih strojnih delih so nastavljeni moški, sicer vodijo vse ženske. V državi Oregon so imenovali sedaj prve ženske sodnice. Pri prošlavi, ki jo je priredil njim na čast ženski klub, je imel sodnik Spurlin lep govor, v katerem je povdarjal pomen ženske za sodniški stan. Dejal je, da je že predolgo izključno moški stan odločeval zadeve človeške družbe, ki je vendar enakomerno sestavljena iz moških in žensk. Dobro je, da pridejo zraven tudi ženske, zlasti kjer gre za sodbo o ženskih in otroških pravicah. Iz Mehike poroča stranka ustanovitev prve zveze ženskih fizikov. Nova zveza bo v najmočnejši stiku z zvezo zdravniških deloval tako za stanovske koristi kakor za splošni višji ženski razvoj.

Z velikim zadovoljstvom omenja strankino vodstvo te in druge osebne uspehe prisluškujočim sestram v Evropi in v ostalem svetu.

* * *

SOCIALNA SLIKA.

V časniku je bil majhen oglas: »Išče se gospodinja k starejšemu gospodu, imeti mora prav dobra spričevala.« Že eno uro potem, ko je časnik izšel, si videl gnebo kandidatkinj vseh starosti in vseh družabnih stopenj; pomočnice, ki bi rade vodile samostojno gospodinjstvo, stare gospodinjke, ki ne marajo posebno težkega dela več, neporočene, ki so svoje zvesto življenje prebile v službi starih staršev in ki so zadovoljne, da sploh kam pridejo, vdove, ki morajo iti za zaslužkom, in veliko, zelo veliko žensk iz srednjega stanu, ki prosijo upoštevanja. Vdova po tovarnarju mila je tu, v hudih denarnih stiskah je; ali pa žena inženjerja, ki hoče ven v tujino, za zaslužkom; vdova ravnatelja, ki je sama nekoč vodila veliko gospodinjstvo; ločena žena, ki se mora sedaj sama pehati v borbi za kruh; hči zelo visokega uradnika, veliko je otrok doma, noče biti v nadlego, pravi, da zna šivati in prati, lilati in kuhati, vse, kar spada v gospodinjstvo — socialen film, vpogled v najrazličnejšo usodo, po vojni povzročeno, slike s trga dela, resne ilustracije sedanjosti.

MUSSOLINI IN ŽENSKA MODA.

Mussolini hoče, da bi bila ženska moda v Italiji normalizirana, enotna. Pred kratkim se je obrnil na vodilne angleške in francoske modne tvrdke s prošnjo, naj mu pošljejo vzorce za enotno nošo. Na ta način so si izbrali tri tipe, ki si jih bodo najbrž pridržali za nadaljne ukrepe: tip umetnice, tip atletinje in tip gospodinje. Druga nič. Samo eno modo naj bi še vpeljali, harlekinsko, in v to naj bi oblekli Mussolinija.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 25. avgusta 1926. Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Baro- meter	Tempe- ratura v C°	Rel. vлага v %	Vetar in brzina v m	Obla- nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je
						ob opazovanju	v min 7h	
Ljubljana (dvorec)	7 8 14 21	769.6 769.5 766.6 766.0	12.3 13.0 23.3 20.2	92 90 54 74	NE 0.5 ENE 0.5 SSE 1.5 NNE 0.5	10 10 0 0	megla	npr. srednji barometer nižji ko večer za 10 mm
Maribor		768.4	16.0	80	W 3	0		
Zagreb		768.4	15.0	90	SW 3	0		
Belgrad	8	768.3	17.0	74	WNW 1.5	7		
Sarajevo		769.5	13.0	65	ESE 1.5	0		
Skopje		765.8	18.0	48	W 3	0		
Dubrovnik		766.8	22.0	28	mirno	0		
Praga	7	766.2	19.0	—	WNW 1.5	5	1.0	

Temperatura Save pri Ježici je bila 25. avgusta popoldne 14.7° C.

Dunajsko vremensko poročilo za 26. avgusta: lepo in toplo vreme bo trajalo še nekaj dni.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani; Karol Čač.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Teršeslav.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

ISČEM PLETILJO

ki bi me učila strojne pletenja. Naslov se izve v upravi pod št. 5739.

DVA DIJAKA

ali dijakinji se sprejme na stanovanje z delno ali pa tudi popolno oskrbo. Maribor, Maistrova ulica 17, II. nadst., vrata 10.

UČENEC

pošten in zdrav, se išče za trgovino z mešanim blagom pri FLORIJANU GAJSEKU v Loki pri Žusmu, za takoj. Hrana in stanovanje v hiši.

PRIDNEGA učenca

z dobrim šolskim spričevalom, ki govori tudi nemško, sprejme tvrdka M. BERDAJS, veletrgovina z mešanim blagom in semen, Maribor. 5782

Dijaka

se sprejme na stanovanje in hrano pri boljši družini poleg glavne pošte. Naslov v upravi pod št. 5775.

Kroj. vajenca

sprejme takoj MALIS FRANJO, dipl. krojač — Ljubljana, Tržaška c. 29.

Dijakinjo

z dežele sprejmeta kršč. zakonca na stanovanje; drugo po dogovoru. Naslov se izve v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Iščejo se zastopniki

v vseh mestih za novi predmet. Lahke zaslužke, prikladno tudi za dame. V obzir pridejo samo inteligentne osebe, koje znajo več jezikov. Ponudbe z obširnimi opisom dosejanega dela, s spričevali in fotografijami na »Glavna pošta«, Osijek 1, poštanški pretinac broj 61.

2—3 DIJAKE

vzajem za 175 Din z zajutrkom. Din 100 brez zajutrk. — M. Lavrič, Bleiweisova cesta št. 20.

Lepo opremlj. sobo

oddam takoj ali pozneje gospodu ali gospodični. Naslov v upravi: 5774.

Harmonij

krasen in izvrsten, s 16 spremeni, sposoben za manjšo cerkev ali kapelo namesto orgel. JE NAPRODAJ. — Naslov v upravi lista pod št. 5770.

Več MIZARKEGA ORODJA in 4 skobelniški poceni naprodati. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5738.

Abonentom!

Učiteljicam, dijakinjam in sploh vsem nudi podpisano »Brezalkoholna restavracija« zdravo, svežo, dvakrat na dan mesno hrano, t. j. kosilo in večerjo skupaj za 10 Din. Ne bo Vam žal, ako se prepičate! — »BREZALKOHOLNA RESTAVRACIJA« — Ljubljana, Pred Igriščem, Borštnikov trg. 5740

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Zidovska ulica št. 4.

Stavbno podjetje ACCETTO & drugovi družba z o. z. Maribor, Franciskan. ul.

STAMPILJE T. RABIČ Ljubljana KOLODOVRSKA UL.

Pozor čevljarji!

Gornje dele vseh vrst čevljev dobite dobro in solidno izvršene po najnižjih cenah pri L. Marchelotti, trgovina z usnjem, Ljubljana, Sv. Petra cesta 30. 4845

Bukova drva

s uha, metrska, kupujem vsako množino. — Ponudbe na: H. SEISERA in K. UGOVIZZA, Friuli, Italija.

PISALNI STROJ

z brezhibno pisavo (latinsko), skoraj čisto nov, prodam za 1.300 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5746.

Trgovske LOKALE

nasproti križevn. cerkve oddam skupno ali delno. Ponudbe na upravo pod: »LOKALI« št. 5773.

Krasno cerkveno uro

kompletno, kakor tudi starinsko SOBO URO prodam. IVAN KUHAJ, Ljubljana — Slomškova ulica št. 27. 5772

Veliko posestvo

blizu Kranja, obstoji iz hiše, gospodar, poslopj in mlina, priprav. za vsako podjetje, za vinsko ali lesno trgovino in 60 orolov arondirane zemlje (gozdi, polja in travniki) vsled starosti lastnika prostov. naprodati, skupno ali posamezno. Naslov v upravi pod št. 5769.

Sadje v gospodinjstvu.

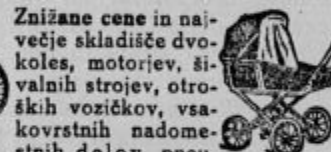
Konzerviranje sadja in zelenjavi. Spisal M. Humeč. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Dobro in po brezkonkurenčni ceni

nabavite si vsa možna oblačila osobito za šoloobvezne edino le v Detaljni trgovini konfekcijske tovarne FRAN DERENDA & CIE. Gradišče, nasproti dramsk. gledališča.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emaliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. »TRIBUNA« - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

H. R. Haggard - P. M. Cernigoj:

Jutranja zvezda.

Roman. Brošir. Din 30.-, vezano Din 40.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

DIJAK

iz dobre hiše se sprejme v oddam. — Naslov v upravi lista pod št. 5730.

OPREMLJENO SOBO

z 2 posteljama in hrano oddam. — Naslov v upravi lista pod št. 5730.

Iz vseh delov evropskih dežel, iz vseh delov sveta pride blago in pridejo kupci na

11. dunajski mednarodni semenj

3.—12. septembra 1926.

Kje ste pa Vi?

Posebne prireditve:

Mednarodna razstava motornih koles — Sejem za premog — Tehniške novosti in iznajdbe — Razstava pohištva s posebnim oddelkom — Oprave za mala stanovanja.

Radio-semenj

(Sejmska palača. 3.—19. sept. 1926.)

Nikakega potnega vizuma. S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Znižane cene na avstrijskih in inozemskih železnicah in na Donavi. Pojasnila vseh vrst in sejmke izkaznice za cen 40.- pri

Wiener Messe A. G. Wien VII.

kakor tudi pri častnih zastop. v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.

Zveza za tujski promet, Aleksandrova cesta 8.

Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felclita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogi v naravnih barvah (193 barvnih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.